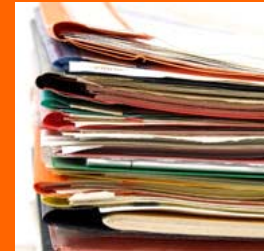

Het organiseren van de ontsluiting van scripties die geschreven worden in het UMCG

Gieljan Scholing

**UMCG, Studentenbureau UMCG
Hanzehogeschool, Instituut voor Bedrijfskunde,
Management, Economie en Recht**

Groningen, 10 juli 2009

Het organiseren van de ontsluiting van scripties in het UMCG

Onderzoek naar een organisatievorm voor het toegankelijk maken van de scripties die in het UMCG tot stand komen.

Groningen, 10 juli 2009

Auteur

Studentnummer

Afstudeerscriptie in het kader van

Opdrachtgever

Begeleiders

Begeleider UMCG

Gieljan Scholing

292806

Management Economie en Recht
Instituut voor Bedrijfskunde
Hanzehogeschool Groningen

dr. J. Pols, arts-onderwijskundige
Studentenbureau UMCG / afstuderen

drs. ing. J.G. van Bakel
drs. J.J. Babois
Instituut voor Bedrijfskunde
Hanzehogeschool Groningen

dr. J. Pols, arts-onderwijskundige
Studentenbureau UMCG / afstuderen

ISBN 978-90-8827-051-2

NUR 800

Trefw Ontsluiting, Scriptie, CMB, Studentenbureau, Stage, Afdeling, Opslag, Kennisdeling, Afstuderen, Openbaarmaking,
Organisatie

Omslag: Wenckebach Instituut, Universitair Medisch Centrum Groningen

© 2009 Studentenbureau UMCG / afstuderen Publicaties Groningen, Nederland.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd in Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Voorwoord

Stagelopen in het UMCG, dat leek mij wel wat! Tijdens een sollicitatietraining moest je een vacature zoeken, waar jij wel zou willen werken of stage lopen. Ik kwam op het spoor van het Ontwikkelplatform, stage lopen in een medische setting. Ziekenhuizen hebben mij altijd wel aangetrokken, hoewel ik er voor mijn stage persoonlijk nooit mee in contact ben gekomen.

Ik bleef dit in mijn achterhoofd houden, hoewel mijn voorkeur eigenlijk uitging naar de politie. Ik heb meerdere brieven naar hen verstuurd, achter hen aangebeld, maar helaas, zij hadden geen plek. Tot mijn verbijstering kreeg een klasgenootje een maand later wel een stageplek bij de politie!

Ik had inmiddels gesolliciteerd bij een keuze die al lang in mijn achterhoofd zat; het UMCG. De opdracht waarop ik in eerste instantie solliciteerde, bleek toch niet de raakvlakken met de MER te hebben die ik gedacht had.

Ik dacht dat ik op zoek kon naar een nieuw bedrijf, maar de opdrachtgever Jan Pols van het UMCG had gelukkig nog een opdracht voor mij liggen; onderzoek naar een organisatie die scripties ontsluit. Het onderwerp, kennisdeling, sprak mij meteen aan.

Omdat ik mooi op tijd een stageplek had, kon ik zelfs een week eerder beginnen met stage lopen. Ik ben waarschijnlijk de enige student van de MER dit jaar die 26 weken stage loopt, in plaats van 25 weken. In het begin vond ik het heel erg lastig: waar moest ik het probleem oppakken. Waar moest ik beginnen? Met afdelingen, die hun mening geven, met theorie, met de oplossing? De eerste paar dagen stonden vooral in het kader van inlezen in het onderwerp. Soms zat ik echt met mijn gedachten vast en wist ik echt niet waar ik verder moest. Mijn aanpak was om bij de bron te beginnen; de plek waar studenten zich laten registreren voor stageplekken. Ik ben toen een normaal 'stagetraject' afgelopen, d.w.z. afdelingen bezocht,

over de opslag van scripties gesproken, etc. Deze aanpak wierp zijn vruchten af.

Ik heb vooral erg genoten van mijn stageperiode bij het UMCG. De studenten die ook stage liepen bij het Studentenbureau UMCG waren erg aardig en betrokken. We zijn echt een groep geworden daar, die ook samen dingen doen. Zo was er een sporttoernooi in april, waar vijf jongens van de stage, waaronder ik, aan mee hebben gedaan. Helaas zijn we niet ver gekomen, maar de ervaring was erg leuk.

Mijn begeleiders van het UMCG en de mensen waarmee ik heb gesproken namens hun afdeling waren erg open en geïnteresseerd in mijn onderwerp. Zij waren nooit onwillig om mij verder te helpen. Ik zie het UMCG dan ook als een open organisatie, waar mensen vriendelijk zijn.

Doordat ik bij meerdere afdelingen ben geweest, heb ik een helder beeld van de organisatie gekregen. Althans, dat dacht ik.

Ik kreeg pas een goed idee van de organisatie toen ik werd opgenomen in het UMCG, omdat ik een acute blindedarmonsteking kreeg. Dan lig je ineens in een ziekenhuisbed in plaats van dat je voor een computer zit en ga je niet naar huis, maar word je geopereerd. Gelukkig is een blindedarmonsteking een van de minst erge dingen die je kunt krijgen in een ziekenhuis. Ik kreeg door deze ervaring wel een hele andere kant van het ziekenhuis te zien.

Het Studentenbureau UMCG heeft veel praktijkgeoriënteerde stageopdrachten, in inderdaad een medische setting. Mijn grootste zorg, voor mijn stageperiode, was dat ik een opdracht kreeg die onderin een bureaulade terecht zou komen. Ik vind het dan ook mooi dat ik juist een opdracht heb gekregen die ervoor zorgt dat dit nu juist niet gebeurt! Ik hoop dan ook dat in september 2009 een goedlopend ontsluitingssysteem loopt, waar iedereen in het UMCG aan mee doet.

Met dank aan...

Ik wil graag een aantal mensen bedanken voor hun medewerking aan deze scriptie. Allereerst mijn begeleider vanuit het UMCG, Jan Pols. Jan stond altijd klaar wanneer ik vragen had, de deur stond letterlijk altijd open voor ons studenten. Daarbij kwamen altijd zijn kritische kanttekeningen en visies die een andere kant van het probleem belichtten. Verhelderend.

Annelies Muurman, medewerker en kamergenoot van Jan Pols, was ook altijd beschikbaar wanneer ik vragen had over mijn onderwerp, over het UMCG of de gang van zaken. Bedankt!

Ook wil ik de CMB en haar medewerkers bedanken dat zij met mij vooruit dachten en het probleem pakten waar het zat; in het eindtraject. Ik hoop dat mijn adviezen hen zullen dienen. Ate Veenstra van Geneeskunde wil ik bedanken voor de verheldering van zaken rondom scripties van de FMW, dat we van gedachten konden wisselen en dat wij 'de zaken konden bundelen'.

Daarnaast wil ik de afdelingen binnen het UMCG bedanken die aan het onderzoek hebben meegewerkt. Jullie waren altijd bereid mij te woord te staan, ondanks jullie werkdruk. De visies die jullie hadden op mijn onderwerp, de kanttekeningen die jullie plaatsten waren de fundering van dit onderzoek.

Sommigen van jullie dachten helemaal met mij mee door me op weg te helpen met bepaalde mensen, onderzoeken of documenten. Heel erg bedankt hiervoor!

Buiten het UMCG wil ik vooral de UB, de FEB van de RUG en de Hanzemediatheek bedanken. Zij maakten tijd om mij te ontvangen en adviezen te geven over wat er zou moeten gebeuren in de toekomst om scripties centraal op te slaan. Zonder jullie adviezen had ik dit eindadvies niet kunnen geven.

Binnen de Hanzehogeschool wil ik vooral mijn begeleider Jan van Bakel bedanken. Het commentaar dat hij gaf was scherp, praktisch en logisch. Hij bracht mij af en toe inzichten die ik zelf niet had. Bedankt dat u tijd voor mij wilde maken en dat u mijn begeleider was!

Ook de jongens waar ik veel mee om ga tijdens en na school, Roy, Jasper, Maikel, Mathijs en Wilt, wil ik bedanken voor hun feedback op 'ons forum'.

Tot slot wil ik de rest van de stagiairs van het Studentenbureau UMCG, Patrick, Marit, Anne-Sophie, Alon, Eddy, Alwin, Ronald en Onno bedanken voor hun commentaar en gezelligheid! Ik vond het heel leuk dat jullie er waren!

Gieljan Scholing
Management, Economie en Recht
Hanzehogeschool Groningen
juni 2009

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	1
AFKORTINGENLIJST.....	3
1 INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK	5
1.2 DOEL VAN HET ADVIES	5
1.3 PROBLEEMOMSCHRIJVING	5
1.4 LEESWIJZER	6
2 DE ORGANISATIE.....	7
3 THEORETISCH KADER	9
3.1 KENNIS	9
3.2 INFORMATIEONTSLUITING.....	11
3.3 KENNISDELING	12
4 VERANTWOORDING VAN HET ONDERZOEK	15
4.1 LITERAATUURSTUDIE	15
4.2 INVENTARISATIE HUIDIGE SITUATIE	15
4.3 INTERVIEWS.....	16
4.5 ADVIES EN IMPLEMENTATIEPLAN	16
5 RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK	17
5.1 HOE VERLOOPT EEN STAGETRAJECT TOT NU TOE	17
5.1.1 Steunpunt Klinische Fase	17
5.1.2 Ontwikkelplatform.....	17
5.1.3. Stagebureau UMCG Wenckebach Instituut.....	17
5.1.4 Nieuwe indeling sinds februari 2009, na de interne verhuizing.....	18
5.1.5 De Centrale Medische Bibliotheek (CMB).....	19
5.1.6 Stagebureau UMCG	19
5.2 BESTAANDE OPSLAGSYSTEMEN & ORGANISATIE.....	19
5.2.1 De Universiteitsbibliotheek (UB)	20
5.2.2 De Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG).....	21
5.2.3 De Hanzemediatheek.....	22
5.2.4 Conclusie onderzoek bestaande opslagsystemen.....	23

5.3 EISEN VAN AFDELINGEN.....	23
5.3.1 De huidige situatie van opgeslagen scripties.....	24
5.3.2 Hoe kijken afdelingen tegen ontsluiting aan en hoe er volgens hen met gevoelige informatie omgegaan kan worden....	24
5.3.3 Wat er volgens de afdelingen nodig is in een organisatie waar scripties ontsloten worden.....	25
5.4 INLEVEREN, OPENBAARMAKING & GEHEIMHOUDING.....	26
6 CONCLUSIES	31
6.1 BINNENKOMST & CONTRACTEN.....	31
6.2 INLEVEREN SCRIPTIE.....	33
6.3 OPSLAG & GEBRUIK VAN SCRIPTIES.....	33
7 AANBEVELINGEN.....	35
7.1 COMMUNICATIE VAN DE GEPLANDE ONTSLUITING.....	35
7.2 HET AANTREKKELIJK (HOUDEN) VAN SCRIPTIES ZOEKEN	36
7.3 RUIMTE VOOR VERBETERINGEN.....	37
BRONVERMELDING.....	39
BIJLAGE I VRAGENLIJST INTERVIEWS.....	41
BIJLAGE II OPENBAARMAKING.....	42
BIJLAGE III KOSTEN & BATEN ANALYSE.....	45
BIJLAGE IV VOORBEELD STAGEOVEREENKOMST.....	48
BIJLAGE V ORGANOGRAM UMCG.....	50

Samenvatting

Uit eerder onderzoek van stagiair Simon Brandenburgh, student Informatie Dienstverlening & Management van de Hanzehogeschool, bleek dat de scripties die geschreven worden in het UMCG, voornamelijk in boekenkasten en lades belanden. Hiermee verdwijnt er een hoop potentiële kennis voor werknemers en afdelingen, die hadden kunnen profiteren van deze kennis. Het is ook gebleken dat er soms hetzelfde onderzoek plaatsvindt op meerdere locaties in het UMCG, wat natuurlijk verspilde tijd, moeite en soms ook geld is. Simon Brandenburgh gaf als advies om een centraal beleid op te stellen voor scripties, zodat de scripties voor iedereen toegankelijk zijn en er zo optimaal geprofiteerd kan worden van de kennis.

Mijn onderzoek vloeit voort uit het eerdere onderzoek van Simon Brandenburgh. De opdracht was om een advies te geven aan het UMCG over hoe een organisatie eruit ziet die scripties ontsluit, d.w.z. de informatie die in scripties staat, toegankelijk te maken, voor belanghebbenden van scripties van het UMCG.

Er is begonnen met een analyse hoe studenten precies in het ziekenhuisdeel van het UMCG binnenkomen en hoe zij aan hun stageplek komen. Er zijn feitelijk twee typen scripties, met een bewaarplicht en zonder bewaarplicht. De scripties met bewaarplicht zijn van de faculteit der Medische Wetenschappen (FMW) en worden opgeslagen in de centrale medische bibliotheek (CMB). De scripties van alle andere studies hebben geen bewaarplicht en vallen onder de verantwoording van de stageafdeling. Deze scripties worden opgeslagen in boekenkasten en bureaulades. De scripties van de Faculteit der Medische Wetenschappen moeten worden ingeleverd bij de faculteit. De faculteit beoordeelt de scripties en levert de scripties in bij de CMB. Wanneer de student de scriptie niet inlevert, kan de student ook geen cijfer krijgen en bijvoorbeeld niet afstuderen.

Vervolgens is onderzocht welke mogelijkheden er zijn om scripties op te slaan. Daarvoor zijn de Universiteitsbibliotheek (UB), informatiecollectie specialisten van de faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) en de Hanzemediatheek benaderd, voor een vergelijkend onderzoek. Het UMCG kan namelijk profiteren door het kunstje af te kijken van al lopende scriptiedatabases en zo beginnersfouten voorkomen. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat er veel informatie af te schermen was, indien gewenst. Ook werd er aangeraden goede afspraken te maken rondom openbaarmaking, zodat de student, opdrachtgever en begeleider er zich goed van bewust zijn wat er met zijn scriptie gaat gebeuren.

Hierna zijn medewerkers van elf afdelingen binnen het UMCG geïnterviewd. Hieronder vielen de top-10 stageafdelingen, samen met nog twee afdelingen die relatief weinig stagiairs per jaar krijgen.

Al deze afdelingen waren positief over ontsluiting van haar scripties en gaven toe dat er wel geprofiteerd kan worden van elkaars kennis.

Er waren voor afdelingen nog een aantal zaken waarop gelet moest worden, met name rond vertrouwelijke informatie of onderzoekresultaten die nog gepubliceerd moeten worden. Ook hierover moesten goede afspraken worden gemaakt. Toen er oplossingen besproken werden die technisch mogelijk waren bij vergelijkbare organisaties, vonden de afdelingen dat een goede oplossing.

De toekomstige organisatie kan worden ingevuld op basis van het onderzoek naar opslagsystemen en de geïnventariseerde eisen van afdelingen. Problemen rondom openbaarmaking kunnen worden voorkomen door studenten een formulier mee te geven, waarop zaken vermeld staan die absoluut niet in een scriptie mogen staan. Dit voorkomt dat scripties verwijderd moeten worden uit de repository (database) van scripties,

vervolgens aangepast moeten worden en opnieuw moeten worden ingeleverd.

Ook gaven afdelingen aan graag nog een laatste check te kunnen doen, zodat onjuistheden of onduidelijkheden verbeterd kunnen worden in de scriptie.

Hierna zijn de formulieren rondom openbaarmaking opgesteld. Er zijn drie opties voor scripties:

- De scriptie wordt geheel openbaar gemaakt
- Er wordt een geanonimiseerde versie van een scriptie openbaar gemaakt, waar de volledige versie bij de opdrachtgever blijft. Deze is toegankelijk door toestemming te vragen bij de opdrachtgever.
- De scriptie wordt niet openbaar gemaakt, alleen de samenvatting van het onderzoek wordt online gezet. Hierdoor is het wel duidelijk wat voor onderzoek er plaats heeft gevonden in het UMCG en kan er alsnog kennis worden gedeeld. De scriptie kan worden gevonden door de opdrachtgever te benaderen.

2

De student krijgt bij aanvang van zijn stage van het studentenbureau UMCG een aantal formulieren mee waarin staat wat er precies van hem/haar verwacht wordt. Hierbij hoort ook een formulier voor de opdrachtgever bij. De opdrachtgever tekent tijdens het stagetraject voor één van deze drie opties. Dit formulier moet vóór de scriptie worden ingeleverd bij het Studentebureau UMCG. Een mooi moment hiervoor is na de check van de UMCG afdeling of de scriptie klopt.

Wanneer de student klaar is met zijn/haar onderzoek, wordt de scriptie ingeleverd op een daarvoor bestemde website, dit heet ook wel het digitale inleverloket. Hij/zij levert de scriptie in volgens de gewenste manier en vult zelf de metadata in van zijn/haar scriptie; de student weet immers zelf het beste waar zijn/haar scriptie over gaat.

Het Studentebureau UMCG ontvangt dan een mailtje met de bevestiging dat de student zijn scriptie heeft ingeleverd. Er is gekozen voor het Studentebureau UMCG als controlepunt, omdat zij het meeste zicht hebben op stagiairs in het UMCG. Immers, alle stagecontracten worden ingeleverd bij het Studentebureau UMCG. Met behulp van nieuwe software,

die hopelijk voor het nieuwe schooljaar 2009-2010 online is, is het makkelijk om studenten die binnenkomen te registreren en af te vinken wanneer zij hun scriptie hebben ingeleverd.

De centrale medische bibliotheek (CMB) heeft toegezegd de opslag van scripties op zich te nemen. Ook maken zij het digitale inleverloket aan, waar de student zijn scriptie kan uploaden. De CMB catalogiseert vervolgens de binnengekomen scriptie en maakt deze toegankelijk op een bepaalde website.¹ Deze website is alleen beschikbaar voor mensen in het UMCG. Belangstellenden van onderzoeken kunnen dan op deze site zoeken naar een bepaald onderwerp, waar dan de scriptie uit kan komen rollen. Er wordt zo effectief kennis gedeeld.

Het is alleen noodzakelijk dat deze website voor mensen die geïnteresseerd zijn in UMCG onderzoeken bekend is, toegankelijk en overzichtelijk is en een aantrekkelijke layout heeft. Daarnaast moet de zoekfunctie voldoende kunnen bevredigen in de zoekresultaten. Het moet daarom mogelijk zijn om ook in samenvattingen te zoeken, of in scripties zelf. Dit is technisch mogelijk. Deze organisatie kan alleen standhouden als zij kan voldoen aan bovenstaande criteria, anders verdwijnt de belangstellende even snel als hij is gekomen en is het UMCG eigenlijk terug bij af.

¹ De URL van deze website bestaat op het moment van schrijven nog niet.

Afkortingenlijst

CISP – Centrum voor Internationalisering en Projecten (CISP). Buitenlandse studenten komen hier terecht wanneer zij stage lopen in het UMCG.

CMB – Central Medische Bibliotheek. Dit is de bibliotheek van het UMCG waar nu alle scripties opgeslagen worden van de faculteit der Medische Wetenschappen. Willen in de toekomst de opslag van alle scripties die in het UMCG geschreven worden op zich nemen.

FEB – Faculteit Economie en Bedrijfskunde. Deze faculteit maakt deel uit van de RUG en slaat scriptie al digitaal op.

FMW – Faculteit der Medische Wetenschappen. Deze faculteit is onderdeel van het UMCG en maakt onderdeel uit van de RUG. Onder de faculteit vallen de studies Geneeskunde, Tandheelkunde en Bewegingswetenschappen. Deze studies hebben een bewaarplicht van 8 jaar voor scripties van hun studenten.

MER – Management Economie en Recht. Dit is de opleiding die de auteur van de scriptie volgt op de Hanze Hogeschool in Groningen.

RUG – Rijksuniversiteit Groningen. Één van de acht universiteiten in Nederland. Werkt via de FMW samen met het UMCG.

SKF – Steunpunt Klinische Fase. Studenten van de faculteit der Medische Wetenschappen kwamen hier voor de interne verhuizing voor onder andere hun stageregistratie.

UB – Universiteitsbibliotheek. Zij hebben de zorg op zich genomen om alle scripties van de RUG op te slaan en te ontsluiten.

UMCG – Universitair Medisch Centrum Groningen. Organisatie die een groot ziekenhuis combineert met een faculteit van de RUG, een van de grootste werkgevers van Noord-Nederland.

1 Inleiding

Deze scriptie die voor u ligt is feitelijk het 'adviesrapport' van het onderzoek dat is uitgevoerd binnen het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) over de organisatie van scriptieontsluiting. In 26 weken werd onderzocht hoe alle scripties, die geschreven worden binnen het UMCG, centraal kunnen worden opgeslagen en hoe kennis gedeeld kan worden met belanghebbenden.

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Dit onderzoek is ontstaan naar aanleiding van een vorig afstudeeronderzoek van Simon Brandenburgh, student Informatiedienstverlening en Management van de Hanzehogeschool in Groningen. Hij onderzocht op welke wijze het UMCG de kennis die in scripties zit, het meest efficiënt beschikbaar kan stellen. Een conclusie van zijn onderzoek was dat nu veel scripties op de afdeling blijven. Wat duidelijk was, is dat de kennis die in die scripties zit niet gedeeld wordt met anderen, terwijl afdelingen er wel profijt van hadden kunnen hebben. Het studentenbureau UMCG wil de kennisdeling rond scripties in het UMCG optimaliseren en wil daarom weten hoe men de organisatie in kan richten om alle in het UMCG geschreven scripties centraal op te slaan en te ontsluiten.

1.2 Doel van het Advies

Het doel van deze scriptie is om het UMCG een advies te geven over een toekomstige invulling van een organisatie die scripties ontsluit. De doelstelling is om ervoor te zorgen dat alle in het UMCG geschreven scripties centraal op te slaan en te ontsluiten.

Bij de invulling van de organisatie wordt ook gekeken naar de scriptiestroom, om tot een optimale ontsluiting te komen.

Dit moet op een verantwoorde manier gebeuren; de betrokken medewerkers en afdelingen moeten er zo weinig mogelijk werk van hebben, er mag geen weerstand ontstaan bij stageafdelingen en de opslag moet zo effectief en efficiënt mogelijk worden opgezet. Ook moet het gemakkelijk zijn om scripties in te leveren en voor belanghebbenden om op te zoeken en te gebruiken.

1.3 Probleemomschrijving

Er zijn per jaar ongeveer 3400 studenten die studeren bij het UMCG. De exacte cijfers zijn niet bekend. Er zijn twee soorten studenten: studenten die meeloopwerkzaamheden verrichten en daarbij soms een verslag schrijven en studenten die afstuderen een scriptie schrijven. In het eerste geval gaat het meestal om MBO, HBO en WO studenten, in het tweede geval om HBO en WO studenten. Het merendeel heeft een medische achtergrond (bijv. Geneeskunde) of een achtergrond gerelateerd aan andere functies die in het ziekenhuis voorkomen (laboranten, verpleegkundigen, chemici). Voor studenten van de Faculteit der Medische Wetenschappen geldt een inleverplicht bij de Centrale Medische Bibliotheek (CMB). Voor de andere studenten is de afdeling of opdrachtgever verantwoordelijk voor opslag, de scriptie blijft vaak bij hen. De kennis opgedaan tijdens deze afstudeeronderzoeken wordt niet gedeeld met anderen. Dit kan diverse problemen met zich meebrengen; afdelingen of personen die mogelijk baat hebben bij deze kennis zijn niet op de hoogte en laten een soortgelijk onderzoek uitvoeren waar tijd, geld en moeite in wordt gestoken, terwijl de resultaten (deels) al voorhanden zijn. Ook zou een afdeling die werkt met een bepaalde onderzoeksmethode blijven

doorkwakkelen, terwijl er verbeteringen voorhanden. Daarnaast vergroot kennisdeling in het algemeen de kans op innovaties binnen het UMCG, waarmee kosten, tijd, moeite en uiteindelijk geld mee kunnen worden bespaard. Het is mogelijk om kennis die in scripties is vastgelegd te delen binnen het UMCG, maar daarvoor moet de kennis eerst centraal worden opgeslagen. Om scripties op te slaan, heb je ook een centraal inleverpunt nodig, met een vaste inleverprocedure. Dit moet in principe voor iedere student hetzelfde zijn. De probleemstelling luidt dan ook:

Wat is voor het UMCG de beste manier om alle scripties die binnen het UMCG tot stand komen te traceren, bij de CMB aan te leveren, centraal op te slaan en zoveel mogelijk te ontsluiten, rekening houdend met een optimale openbaarheid en de belangen van de opdrachtgevers?

De centrale vraag van het onderzoek is: Aan welke eisen moeten de werkwijze en procedures voldoen om ervoor te zorgen dat alle scripties centraal worden opgeslagen en ontsloten.

De probleemstelling wordt beantwoord aan de hand van een aantal deelvragen. Deze zijn:

1. Wat is de huidige situatie in het UMCG hoe er met de opslag van scripties wordt omgegaan?
2. Wat doen andere instanties/organisaties om scripties te ontsluiten?
3. Welke eisen hebben opdrachtgevers en stageafdelingen om alle scripties die geschreven worden in het UMCG te ontsluiten?
4. Wat is de beste manier om met gevoelige passages in een scriptie om te gaan, om de passages toch te ontsluiten?
5. Hoe kunnen scripties openbaar worden gemaakt, zonder dat daar (juridische) problemen uit voort kunnen vloeien?
6. Welke opties zijn er om een organisatie op te zetten om scripties te ontsluiten, waarin het mogelijk is delen in de scripties af te schermen en te beveiligen?

1.4 Leeswijzer

In deze scriptie wordt eerst, in hoofdstuk 2, de organisatie besproken waar het onderzoek is uitgevoerd, het UMCG. Daarna volgt een verantwoording van het onderzoek, hoofdstuk 3, met de methodes die gehanteerd zijn om tot resultaten te komen.

Het onderzoek heeft een theoretische fundering, beschreven in hoofdstuk 4 'het theoretische kader'. De resultaten zijn gebundeld in hoofdstuk 5 en opgedeeld in vier paragrafen. Allereerst worden in 5.1 de oude en huidige stagetrajecten in het UMCG besproken. Hierna volgt in 5.2 een beschrijving van ervaringen en (technische) mogelijkheden organisaties en instellingen die al scripties ontsluiten. Deze kennis en ervaringen werden voorgelegd aan afdelingen waar veel studenten stage lopen, beschreven in 5.3 'eisen van afdelingen'. Er moeten goede afspraken gemaakt worden rond openbaarmaking, dit wordt tot slot besproken in 5.4.

De conclusie van dit onderzoek is te vinden in hoofdstuk 6. Wat volgt zijn aanbevelingen, in hoofdstuk 7, voor de uitvoerders van de scriptieontsluiting. In hoofdstuk 8 is de kosten en batenanalyse beschreven van de gewenste organisatie.

De scriptie wordt afgesloten met bronvermelding en bijlagen.

2 De Organisatie

Het onderzoek is verricht in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG).² Dit is één van de grootste ziekenhuizen in Nederland, met zo'n 10000 medewerkers, waar dagelijks 1000 patiënten opgenomen zijn. Het UMCG is één van de grootste werkgevers in Noord-Nederland. Er lopen per jaar ongeveer 3400 studenten stage. Om deze redenen heet het UMCG daarom ook wel 'een stad in een stad'.

Het doel van het UMCG is: een bijdrage leveren aan een kwalitatief hoogstaande zorg. Het UMCG heeft drie kerntaken:

- Zorg,
- Onderwijs,
- Onderzoek.³

De kerntaak zorg gaat over de ziekenzorg. Het UMCG is een ziekenhuis met hoog gespecialiseerde zorg. Het speelt daarom een belangrijke rol in de Nederlandse gezondheidszorg. Patiënten met meer gecompliceerde aandoeningen uit de noordelijke provincies komen uiteindelijk allemaal bij het UMCG terecht. Hierbij gaat het om vormen van zogenaamde topreferente en topklinische zorg.

Het UMCG heeft ook een aantal samenwerkingsverbanden met andere zorginstellingen en verpleeghuizen.

De kerntaak onderwijs gaat over de opleiding en onderwijs, waar het UMCG aan deelneemt en betrokken is bij diverse onderwijsinstellingen. Het UMCG verzorgt de medische opleidingen van Geneeskunde en Tandheelkunde van de RUG en in samenwerking met de Hanzehogeschool de opleiding Mondzorgkunde. Daarnaast is het UMCG betrokken bij de opleiding Bewegingswetenschappen en Life Sciences. Het UMCG leidt ook verpleegkundigen op en heeft alle opleidingen tot specialist in huis. Ook worden artsen en specialisten van buiten het UMCG bijgeschoold. Naast dit alles heeft het UMCG ook nog de interne opleiding tot Nurse

Practitioner en vinden er regelmatig nationale en internationale congressen en symposia plaats.

De kerntaak onderzoek betreft het onderzoek dat het UMCG verricht naar nieuwe technieken, behandelingen en medicijnen en nieuwe vormen van zorg. Deze onderzoeken worden voortdurend uitgevoerd door medewerkers van het UMCG, zowel op eigen initiatief als dat op initiatief van 'buiten het UMCG'. Dit zijn onder andere bedrijven, maar ook charitatieve instellingen, zoals de Nederlandse Hartstichting en het Koningin Wilhelmina Fonds. In het kader van dit onderzoek is er contact geweest met afdelingen die direct te herleiden zijn tot de drie kerntaken. Er waren afdelingen die uitsluitend onderzoek verrichten, die patiënten behandelden en afdelingen die veel te maken hadden met onderwijs.

De opdrachtgever van dit onderzoek is het Studentenbureau UMCG. Dit maakt deel uit van het Wenckebach Instituut (WI). Het WI richt zich op de ontwikkeling en opleiding van alle professionals in de zorg. Het WI werkt behalve voor het UMCG ook voor andere zorginstellingen in Noord- en Oost-Nederland en in bepaalde gevallen ook voor nationale en internationale opdrachtgevers. De opdrachten worden vaak 'op maat' afgestemd.

Het Studentenbureau UMCG is de ingang voor alle stagiairs in het UMCG. Het Studentenbureau UMCG faciliteert o.a. stages en wetenschappelijk onderzoek voor studenten Geneeskunde en verzorgt de stageovereenkomsten voor alle andere studenten.

Afdelingen die vraagstukken hebben die eigenlijk buiten hun vakgebied vallen, kunnen een verzoek doen aan het Studentenbureau UMCG om deze opdracht op te pakken. Een student verricht dan dit onderzoek.⁴

² Een organogram van de organisatie is te vinden in Bijlage V

³ <http://www.umcg.nl/umcg/Pages/hetUMCG.aspx>

⁴ Voorbeelden van afgerond onderzoek zijn te vinden op: <http://www.wenckebachinstituut.nl/documenten/medici/Ontwikkelplatform/Resultaten/Resultaten.htm>

3 Theoretisch Kader

Het UMCG wil graag een advies over hoe scripties ontsloten dienen te worden en welke actoren daarbij een rol gaan spelen. Maar wat is ontsluiting precies? En de informatie die in scripties staat, wat is daar zo belangrijk aan? Het theoretische kader ontleent het onderzoek en vormt daarmee de bodem van dit onderzoek.

In dit hoofdstuk staat eerst uitgelegd wat kennis precies is, met relevante koppelingen naar hoe kennis te vergaren is en verspreid kan worden. Daarna volgt een paragraaf over hoe informatie ontsloten kan worden en welke opties hiervoor zijn. Tot slot volgt waarom er precies kennis gedeeld moet worden in een organisatie.

3.1 Kennis

Om te begrijpen wat kennis precies is, moeten eerst de begrippen gegevens en informatie worden uitgelegd. Gegevens zijn rauwe feiten of symbolen. Deze worden pas informatie wanneer de gegevens een betekenis hebben voor de gebruiker / ontvanger.⁵ Volgens Wilson (2002) bestaat kennis niet zonder data & informatie te omschrijven.

Informatie is volgens Wilson (2002) *'het resultaat van de vergelijking van gegevens die wordt gebruikt om inzicht te krijgen in een bepaalde stand van zaken (weten).'*

Data zijn *'een verzameling gegevens, een voorstelling van feiten die in de informatietechniek verwerkt kunnen worden.'*

Data zijn gegevens die feitelijk juist zijn. Pas wanneer de gebruiker / ontvanger er een bepaalde betekenis aan gegevens onttrekt, kan deze informatie worden omgezet in kennis.

Kennis is *'wat mensen weten en wat ze kunnen toepassen. Kennis wordt gevormd door de beschrijvingen, concepten, hypothesen, omschrijvingen, principes, procedures, theorieën, verklaringen & voorspellingen, die we met een redelijke mate van zekerheid waar of nuttig achten.'*

Volgens van der Weele (2000) is kennis: *'het weten wat en hoe iets gedaan moet worden, zodat het optimaal bijdraagt aan het nut van een organisatie. Kennis is direct gelieerd aan het doel van een organisatie om zo effectief en efficiënt mogelijk haar doelen te bereiken door optimale inzet van de bekende productiefactoren.'*

Weggeman (1997)⁶ heeft een formule voor kennis opgesteld. Hij stelt dat Kennis een functie is van informatie, ervaring, vaardigheid en attitude. Hoe sterker een component is van de formule, hoe sterker de uitkomst. Dus wanneer een werknemer heel veel informatie tot zijn beschikking heeft en heel ijverig is, maar niet ervaren en kundig, dan kan de persoon meer kennis hebben dan een ervaren en vaardige werknemer met een ijverige houding, zonder informatie tot zijn beschikking.

Er zijn twee vormen van kennis⁷:

- Impliciet (tacit knowledge) – te vinden in personen zelf
- Expliciet (explicit knowledge) – te vinden in boeken, etc.

Impliciete kennis is 'stilzwijgende kennis', onbewuste of ontastbare kennis opgeslagen in de hersenen, verkregen door scholingsactiviteiten of ervaring. Dit is soms lastig om

⁵ De Groot en Snijders, Informatiekunde 1

⁶ Weggeman, M. (1997), "Kennismangement. Inrichting en besturing van kennisintensieve organisaties", Scriptum Management, Schiedam, pp.33-34

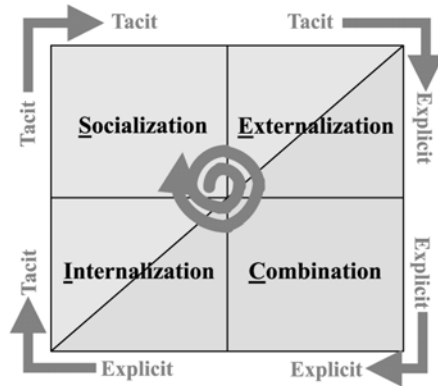
⁷ De Groot en Snijders, Informatiekunde 1

expliciet te maken, niet alles kan onder woorden worden gebracht.

Expliciete kennis is 'openbare kennis'. Het is toegankelijk gemaakt en eenvoudig te ontsluiten. Deze kennis is vooral terug te vinden in tekst, beelden of formules.

Volgens Nonaka en Takeuchi (1995)⁸ zijn er vier verschillende vormen van ontsluiting. Dit zijn:

1. *Externaliseren* – van impliciete kennis naar expliciet kennis, bijvoorbeeld het vastleggen van ervaringen en ideeën in een boek.
2. *Combineren* – van expliciet naar expliciet, bijvoorbeeld een boek over een reeks onderzoeken.
3. *Internaliseren* – van expliciet kennis naar impliciete kennis, door bijvoorbeeld de kennis van een boek in je op te nemen.
4. *Socialiseren* – van impliciet naar impliciet, bijvoorbeeld het opnemen van andermans gedragingen.

Source: Itami *et al.* (2000)

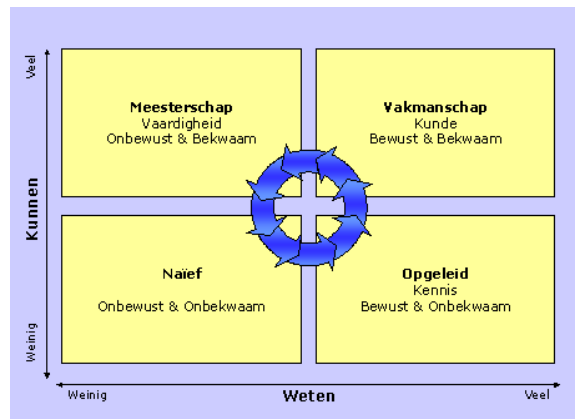
Figuur 1: De vier verschillende vormen van ontsluiting, volgens Nonaka en Takeuchi

In de praktijk neemt een persoon de kennis tot zich, internaliseert de kennis.⁹ Hiermee wordt een bepaalde kennis

⁸ Nonaka, I. en H. Takeuchi (1995), "The Knowledge-Creating Company", Oxford University Press, New York

⁹ <http://www.businessissues.nl/index.asp?ContentId=3073>,

opgebouwd en wordt als het ware 'opgeleid'. Het is dan vaak een probleem om de kennis toe te passen, omdat hier nog geen ervaring mee is. Hiermee wordt de persoon bewust en bekwaam in het toepassen van zijn kennis, waarmee hij kunde opbouwt, vakmanschap. Wanneer er dusdanig veel praktijkervaring wordt opgedaan, dat de theoretische benadering naar de achtergrond schuift, wordt de persoon onderbewust en bekwaam in zijn handelen. De persoon is onderbewust omdat de kennis er nog wel degelijk is. Dit is eigenlijk het meesterschap; de persoon handelt uit ervaring en doet zijn werk bijna automatisch.

Figuur 2: De fasen die een werknemer kan doorlopen, van wanneer hij net werkt in de organisatie tot dat hij een ervaren medewerker is. De figuur is afgeleid van de leercyclus van Kolb.¹⁰

Er zijn meerdere visies op hoe een organisatie ingericht kan worden en hoe de informatie ontsloten kan worden. Een van deze visies is de stock & flow benadering.¹¹

De *stock benadering* is 'het vastleggen en toegankelijk maken van kennis of informatie.' Het gaat ervan uit dat

geraadpleegd op 19-05-09

¹⁰ Kolb, D.A. (1984), "Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development", Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall, p.21

¹¹ <http://www.geocities.com/kennismanagement/kenn.htm>,

geraadpleegd op 19-05-09

kennis die een vakman bezit, gedeeld wordt en in een andere vorm, bijvoorbeeld digitaal in een database, te worden opgeslagen, waar het op ieder tijdstip benaderd kan worden.

De *flow benadering* gaat ervan uit dat kennis zich niet zomaar kan onttrekken van de mens, omdat kennis en vooral ervaring niet los te zien zijn van de drager ervan. Binnen de flowbenadering staat het bevorderen en ondersteunen van communicatie tussen kenniswerkers en het creëren van allerhande ontmoetings- en leermomenten voor individuen en groepen centraal. Hierbij wordt vaak de metafoor van een kennismarkt gebruikt, waarbij de kenniswerkers binnen een organisatie (of een netwerk van organisaties) dan beschouwd worden als consumenten en aanbieders van kennis, op zoek naar nutsmaximalisatie.¹² Het gaat dus eigenlijk om het bevorderen van de interactie.

3.2 Informatieontsluiting

Het UMCG wil een database voor scripties op gaan zetten, waarbij belanghebbenden en geïnteresseerden de scripties kunnen raadplegen. Hierbij is duidelijk een stock- benadering in terug te zien, waar de kennis digitaal opgeslagen en zo ontsloten wordt.

Het doel van deze repository¹³ (database) is informatievoorziening. Volgens de Groot en Sniijders (2005) is informatievoorziening 'het systematisch verzamelen, vastleggen, bewaren en verwerken van gegevens, gericht op het verstrekken van informatie ten behoeve van de uitvoering van activiteiten, besturing, besluitvorming en het realiseren

¹² <http://igitur-archive.library.uu.nl/DARLIN/2005-0526-200945/Kruizinga%2012.97.pdf>, geraadpleegd op 20-05-09

¹³ Volgens het woordenboek betekent repository: schatkamer, bewaarplaats, magazijn. Het is een faciliteit voor het opslaan en beheren van digitale informatie (objecten) in een via internet toegankelijke vorm. Het is in wezen een 'digitale database'. Dankzij een repository wordt het mogelijk digitaal materiaal van een onderwijs- of onderzoeksinstelling voor een breder publiek beschikbaar te stellen.

Bron: <http://repository.kennisnet.nl/repository>

van de organisatiedoelen.' Hierbij gaat het om informatieontsluiting, 'het verkrijgen van gegevens of informatie uit een gegevensverzameling.'

Gegevensverzamelingen kunnen gestructureerde of ongestructureerde gegevensverzamelingen zijn. Het verschil tussen de twee is of er al bekend is wat voor informatie er nodig is.¹⁴

Volgens Magrijn e.a. (2000) zijn er twee soorten ontsluiting, de formele ontsluiting en de inhoudelijke ontsluiting. De *formele ontsluiting* is de omschrijving van een document, wat het document identificeert. Dit kunnen de metadata van een document zijn, zoals trefwoorden, maar ook een samenvatting.

De inhoudelijke ontsluiting heeft drie doeleinden:

- Het ordenen van een document naar onderwerp
- Het terugvinden van een document naar onderwerp
- Het vaststellen over welk onderwerp een document handelt, dat op een of andere manier is gevonden.

Een document heeft een globaal onderwerp, met daarin deelonderwerpen verwerkt. Het ontsluiten van het globale onderwerp heet globale indexering, dat van de deelonderwerpen diepte-indexering.

Een manier om informatie te ontsluiten, is om deze informatie in een database te plaatsen. Voor scripties heet dit een repository. Volgens Sniijders e.a. (2005) bestaat een database uit 'een vaak uitgebreide hoeveelheid bestanden. Een bestand is een, binnen een geautomatiseerd systeem, opgeslagen verzameling van bij elkaar horende gegevens. Een samenhangende verzameling bestanden met een duidelijke structuur wordt een database genoemd.'

Er gelden vier eisen voor een database¹⁵:

- gegevens eenvoudig kunnen opslaan
- gegevens eenvoudig kunnen opzoeken en doorzoeken
- gegevens kunnen wijzigen

¹⁴ <http://ppw.kuleuven.be/FL/dataverzameling.htm>, geraadpleegd op 20-05-09

¹⁵ De Groot en Sniijders, Informatiekunde 1

- gegevens kunnen verwijderen, zonder dat dit de werking van het systeem nadelig beïnvloedt.

De voordelen van een database zijn dat er een uitgebreide zoekfunctie is, het een overzichtelijk karakter heeft, er relaties gelegd kunnen worden tussen gegevens en er vele opties zijn voor de uitvoerder van de databaseprogramma's.

De nadelen van een database zijn dat er enige vakkennis vereist is voor het ontwerpen en implementeren van de database en het implementatietraject erg lang kan zijn door technische beperkingen. Een database kan ook erg gebruiksonvriendelijk zijn, maar dit ligt aan de besturingssoftware.

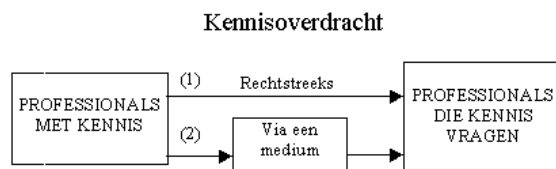
De repository van scripties van het UMCG is in handen van het CMB, die de ervaring en achtergrond heeft om een database goed te implementeren.

De informatie die een gebruiker van een repository krijgt kan nogal eens verschillen met wat hij wenst. Om dit verschil zo klein mogelijk te houden, worden er drie kwaliteitskenmerken gehanteerd. Deze zijn:

- *Relevantie.* De informatie is relevant, verschillend voor diverse gebruikersgroepen. Verder is de informatie die geboden wordt up-to-date
- *Betrouwbaarheid.* De gegevens zelf zijn betrouwbaar en zijn correct ingevoerd. Wanneer dit niet zou gebeuren, kan men tegen het GIGO¹⁶ (Garbage in, Garbage out) probleem aanlopen. Foutieve gegevens zullen dan ook fout worden gebruikt.
- *Toegankelijkheid.* Naast dat de repository toegankelijk moet zijn, moet de presentatie van de gegevens overzichtelijk en duidelijk zijn.

Kennisdeling kan direct en indirect worden gerealiseerd, zoals in figuur 3 aangegeven.¹⁷ Directe kennisdeling vindt plaats wanneer er face-to-face contact is, er is direct contact tussen de kennisverstrekker en -ontvanger. Bij indirecte kennisdeling

zit er bijvoorbeeld een bepaald medium tussen de kennisverstrekker en -ontvanger, bijvoorbeeld het intranet. Omdat er gebruik gemaakt gaat worden van een repository, doet het UMCG aan indirecte kennisdeling. Dit past ook bij het UMCG, omdat het een grote organisatie is en indirecte kennisdeling hiervoor ideaal is.

Figuur 3: De verschillende vormen van kennisoverdracht, rechtstreeks en via een medium

Kennisdeling binnen een organisatie moet blijvend gestimuleerd worden om effectief te zijn. Dit kan door beloningen uit te delen aan diegene die iets met gedeelde kennis doet, maar ook door gebruikerservaringen te delen over het nut van kennisdeling. Dit kan door ruimte op een URL¹⁸ te maken waar scripties met iedereen gedeeld worden, waar gebruikers van deze scripties hun ervaringen kunnen delen met anderen. Wanneer de ontsluiting goed functioneert, kunnen werknemers anderen stimuleren ook van gebruik te maken van de website.

3.3 Kennisdeling

Kennis is de fundering van creativiteit in een organisatie. Creativiteit kan zich uiten in denkprocessen, werkprocessen en nieuwe ideeën. De kennis zorgt ervoor dat men met een bepaalde achtergrond naar zaken kan kijken en hier anders mee om gaat. Zonder deze kennis is het niet mogelijk om op een bepaald gebied of domein op zinvolle ideeën te komen.¹⁹

¹⁶ De Groot en Snijders, Informatiekunde 1

¹⁷ <http://www.managementsite.nl/content/articles/201/201.asp>, geraadpleegd op 20-05-09

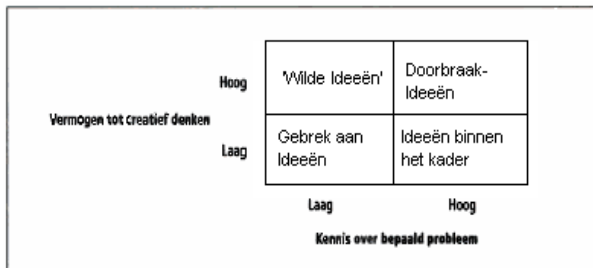
¹⁸ Een URL is een label dat verwijst naar een website

¹⁹ Gaspersz, J (2006), Concurrenren met Creativiteit, Prentice Hall

Wanneer er veel kennis in een organisatie zit, kan dit een perfecte voedingsbodemp zijn voor creativiteit. Er moet dan echter nog wel een klimaat geschapen worden waar de creativiteit optimaal geuit kan worden door werknemers. Creativiteit kan leiden tot innovaties; nieuwe of bestaande denkbeelden toegepast in een nieuw concept en context, meestal beter dan de huidige situatie. Dit kunnen nieuwe producten zijn, maar ook nieuwe werk- en denkprocessen. Innovaties hebben meestal tot gevolg dat er meer geproduceerd kan worden, sneller, effectiever, met minder kosten of gemakkelijker. Met andere woorden, de nieuwe methode vervangt dan de oude, omdat deze meestal beter is.

20

Er is een relatie tussen kennis en creativiteit.

Figuur 4: De relatie tussen kennis en het vermogen tot creatief denken

Wanneer er weinig kennis over een bepaald probleem beschikbaar is en de organisatie niet creatief denkt, heeft de organisatie ook een gebrek aan ideeën. Wanneer het creatief denken er wel is, is het resultaat voornamelijk wilde ideeën. Deze zijn meestal niet bruikbaar of realistisch in het toepasbare gebied. Wanneer er wel een hoge mate van kennis is over problematiek, maar het creatief denken laag is, dan is het resultaat ideeën binnen het kader. Dit zijn veelal niet-originele, maar wel toepasbare ideeën. De echte doorbraakideeën worden pas gevormd als er een hoge mate van kennis is en het vermogen om creatief te denken ook aanwezig is.²¹

²⁰ Gaspersz, J (2006), Concurrenren met Creativiteit, Prentice Hall

²¹ Gaspersz, J (2006), Concurrenren met Creativiteit, Prentice Hall

Het UMCG is een grote, diverse organisatie waarin veel kennis schuilt op verschillende vakgebieden. Deze kennis is voornamelijk gespecialiseerd, waardoor er op een afdeling vaak mensen rondlopen met eenzelfde achtergrond. Innovaties vinden dan plaats op dat vakgebied, in de vorm van een uitdieping van een onderwerp. Zo kan het zijn dat er een nieuwe behandelmethode voor een bepaalde ziekte wordt uitgevonden of een procedure rondom patiëntenwachtijden wordt verbeterd. Geheel nieuwe concepten en baanbrekende denkwerken worden minder snel gevonden, omdat mensen door diezelfde achtergronden vaak 'in the box' blijft denken. Dit wil zeggen, resultaten blijven vaak bij bestaande structuren en ideeën.

Innovaties vinden sneller plaats wanneer kennis aan elkaar gekoppeld kan worden. Een groep van vijf mensen zal met meer ideeën over een bepaalde problematiek komen dan dat de vijf mensen apart over het probleem nadenken. De kwaliteit en diversiteit van de oplossingen zou nog anders komen te liggen wanneer dit vijf mensen van eenzelfde achtergrond zijn, of vijf mensen uit een verschillende achtergrond. Vaak is het zo dat vijf vakspecialisten vaak met kwalitatief hogere oplossingen komen, maar vijf professionals met verschillende achtergronden dan met diverse oplossingen komen waar de vakspecialisten niet aan dachten.

De ultieme uitkomst is natuurlijk door diverse mensen bij elkaar te plaatsen, waar zich ook vakspecialisme bevindt. Hierdoor worden bestaande ideeën aan nieuwe ideeën gekoppeld, wat voor innovaties kan zorgen. Kenniskoppeling is alleen mogelijk, wanneer kennis wordt gedeeld.

Het UMCG bevindt zich, wat scripties betreft, in de fase waarin dat er een hoge mate van kennis aanwezig is, maar er niet creatief wordt gedacht. Er zijn verbeteringen mogelijk. De ideeën die men vormt op afdelingen, wanneer het over uitkomsten van scripties gaat, zijn nog teveel ideeën binnen het kader. In het UMCG wordt zeker creatief

gedacht en er vinden ook innovaties plaats, alleen de optimale situatie van creativiteit is er nog niet.

Die situatie bestaat nog niet, omdat de scripties die geschreven worden op een afdeling, blijven liggen in bureaulades of kasten, terwijl andere afdelingen hier geen weet van hebben. Afdelingen en opdrachtgevers kijken niet naar de uitkomsten van andere scripties, die misschien wel dezelfde of betere uitkomsten hebben in dat onderzoek. Bepaalde uitvindingen en innovaties zijn gedaan door alleen maar gebruik te maken van kennis en inzichten van historische gegevens. Ook is het zo dat bepaalde afdelingen wel eens onderzoek doen wat eigenlijk al verricht is op een andere afdeling. Dit is een verspilling van tijd, moeite en soms middelen of geld. Daarnaast is het bijvoorbeeld niet mogelijk om een vervolgonderzoek door een andere afdeling te laten doen, met een andere visie op het onderwerp, omdat het simpelweg niet bekend is dat het oude onderzoek bestaat. Dit staat de kans om kennis te creëren in de weg.

Het is nodig om de kennis te beheren, dit maakt deel uit van kennismanagement (de acties die een organisatie onderneemt om kennis te genereren, te verspreiden, te beheren en te waarderen). Zo kan er effectief creativiteit aangestuurd worden en nemen de kansen van ideeën rond verbeteringen en vernieuwingen toe.

Kennis is vaak impliciet bij werknemers en zeker stagiairs in het UMCG. Wanneer een stagiair het UMCG verlaat, is de kennis ook verdwenen. Om optimaal te profiteren van de kennis, ook wanneer de houder daarvan allang de organisatie heeft verlaten, kan door de kennis te expliciet te maken. Hetzelfde gebeurt met scripties die geschreven worden en op afdelingen belanden. Deze worden in feite ook impliciet gehouden, doordat de scripties in bureaulades en kasten verdwijnen. Een voorbeeld in beide gevallen van hoe kennis expliciet te maken is, is een centrale opslag van scripties, waar de scripties voor het hele UMCG toegankelijk zijn. De scripties worden dan ontsloten.^{22 23} Ontsluiting is het vindbaar of

toegankelijk maken van informatie en omvat alle activiteiten en faciliteiten om documenten en de daarin vervatte informatie vindbaar te maken. De CMB wil fungeren als centraal opslagpunt, waar de scripties digitaal worden opgeslagen. Deze zijn nu gemakkelijk op te slaan, te vinden en te gebruiken. Wanneer alle scripties die geschreven worden in het UMCG centraal opgeslagen kunnen worden, kan er kennis gedeeld worden. Wanneer dit het geval is, kunnen belanghebbenden van de scripties beginnen met creatief denken, hopelijk leidend tot verbeteringen en vernieuwingen.

Een valkuil is wel dat er daadwerkelijk kennis afgedragen moet worden aan de organisatie. Kennis is vaak persoonsgebonden; een persoon die bepaalde kennis bezit heeft daarmee ook een bepaalde machtspositie. Mensen met een probleem, waarbij deze bepaalde kennis noodzakelijk is, zullen een beroep doen op de persoon die de kennis wel heeft. De persoon met de kennis heeft dan een expertpositie. Wanneer hij een deel van zijn kennis deelt, geeft hij ook een deel van zijn machtspositie als expert op, omdat anderen de kennis dan hebben overgenomen. Wanneer alle kennis gedeeld is, kan de persoon overbodig worden in een organisatie. Kennis delen kan alleen maar effectief gebeuren als iedereen in de organisatie het vertrouwen heeft dat hun kennis bijdraagt aan zinnige doelen. Daarnaast moet de organisatie in de medewerker blijven investeren en medewerkers een veilig gevoel geven, dat kennisdeling niet afgestraft wordt. Er moet daarom goed gecommuniceerd worden naar werknemers en afdelingen toe welke zin kennisdeling heeft voor een organisatie en waartoe dit kan leiden.

²² [http://nl.wikipedia.org/wiki/Ontsluiting_\(informatie_wetenschap\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Ontsluiting_(informatie_wetenschap)), geraadpleegd op 28-04-09.

²³ Snijders, P. (1984), *Bibliotheek en documentatie: handboek ten dienste van de opleidingen*, Van Loghum Slaterus, P 147

4 Verantwoording van het Onderzoek

In dit hoofdstuk zal de verantwoording van de opzet en uitvoering van het onderzoek beschreven worden. Waar is het onderzoek mee begonnen en waarom is er voor bepaalde onderzoeksmethoden gekozen?

Onderzoeksmethoden

Om de probleemstelling te beantwoorden zal er op verschillende manieren onderzoek moeten worden verricht. Het veldonderzoek zal bestaan uit een kwalitatief onderzoek en een literatuuronderzoek.

De onderzoeksvraag van het onderzoek is:

Wat is voor het UMCG de beste manier om alle scripties die binnen het UMCG tot stand komen te traceren, bij de CMB aan te leveren, centraal op te slaan en zoveel mogelijk te ontsluiten, rekening houdend met een optimale openbaarheid en de belangen van de opdrachtgevers?

De onderzoeksvraag wordt beantwoord op basis van gesprekken met onderwijsinstellingen buiten het UMCG en afdelingen en personen binnen het UMCG. Er is hier gebruik gemaakt van verschillende soorten onderzoek: veldonderzoek, half gestructureerde interviews, inventarisatie van de bestaande situatie, gesprekken en literatuurstudie.

4.1 Literatuurstudie

Het onderzoek borduurt verder op het onderzoek van Simon Brandenburgh²⁴, gerapporteerd als 'verborgen kennis in het UMCG'. Zijn scriptie is dan ook het beginpunt van het onderzoek.

²⁴ <http://www.wenckebachinstituut.nl/documenten/medici/Ontwikkelplatform/Resultaten/ToegankelijkmakenscriptiesbinnenhetUMCG.htm>

Verder wordt aan de hand van een aantal boeken over kennis, informatie en ontsluiting een theoretisch kader geschetst voor dit onderzoek. De basis van dit alles, is de kennis die is opgedaan tijdens de opleiding Management Economie en Recht (MER), toegepast op het onderzoek.

4.2 Inventarisatie huidige situatie

De huidige stand van zaken omtrent scripties is onder de loep genomen. Het onderzoek gaat alleen uit van scripties die niet via de Faculteit der Medische Wetenschappen tot stand komen. Zo is er gekeken op welke manieren studenten bij het UMCG binnenkomen om stage te kunnen lopen en hoeveel studenten dit ongeveer zijn. Daarna rezen de vragen hoe dit geregistreerd wordt en hoe de scripties nu worden opgeslagen. Tot slot is er gekeken of de scripties gemakkelijk te vinden zijn en waar mogelijk valkuilen zijn in het stagetraject van het UMCG.

Studenten komen binnen door een stageafdeling²⁵ of een persoon te benaderen met het verzoek om stage te mogen lopen. Ook is het mogelijk dat stageafdelingen studenten uitnodigen om te komen stagelopen. Er wordt dan een stageovereenkomst opgesteld, waarin onder andere staat wat de student precies komt doen bij het UMCG. Deze overeenkomst wordt opgestuurd naar het Studentenbureau UMCG, die het registreert. Alleen studenten die niet onder de Faculteit der Medische Wetenschappen vallen kunnen dit traject doorlopen. Een student die afstudeert bij het UMCG schrijft een scriptie. Wanneer dit een student is die Geneeskunde, Tandheelkunde, Bewegingswetenschappen of HBO-V studeert, is er een inleverplicht bij de CMB, waarna het in een boekenkast komt te staan.

²⁵ Een stageafdeling is een afdeling waar stage wordt gelopen door een student.

Een scriptie van een student die een andere studie doet, belandt meestal op de afdeling en wordt niet gedeeld of geregistreerd.

Na kort onderzoek bleek dat de scripties die in de CMB staan goed te vinden zijn, alleen HBO-V studenten leveren nog niet alle scripties in. Het is niet duidelijk wat er gebeurt met scripties in Beatrixoord (een locatie van het UMCG in Haren). Ook is er onduidelijkheid rondom afspraken of richtlijnen voor buitenlandse studenten die in het UMCG stage lopen.

4.3 Interviews

Bij het kwalitatieve onderzoek zal er worden gebruik gemaakt van een halfgestructureerd interview. Bij dit type interview is er een vragenlijst of een lijst met onderwerpen, waardoor er geen vaste lijn in het interview komt te zitten. Het is eigenlijk een combinatie van een open en gesloten interview. Er is ruimte voor eigen inbreng van de onderzoeker en de respondent en is het mogelijk om in een gesprek een andere kant op te gaan dan was gepland.

Eerst zijn er interviews gehouden met de Universiteitsbibliotheek (UB), een informatiecollectiespecialist van de faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) en de Hanzemediatheek. Hierbij werd er gevraagd hoe zij met scripties omgaan, met welke aanleverroute, welke problemen dit opleverde en welke tips zij hadden voor het UMCG. Deze partijen hebben allen een aparte functie in het geheel van scripties opslaan, er ontstond zo een goed beeld van wat er allemaal mogelijk was en wat niet.

Hieruit is toen een conceptversie voor de organisatie die scripties gaat opslaan en ontsluiten opgesteld.

Uit stagedatabases van 2006 en 2007 en formulieren uit 2008 is op basis van het aantal studenten een top 10 opgesteld van stageafdelingen in het UMCG. Deze afdelingen zijn benaderd via e-mail of telefoon voor een interview over de eisen die zij stellen aan een organisatie die scripties ontsluit.

In een interview zal gevraagd worden naar hun mening, wat er moet gebeuren, wat zij eisen van een nieuwe organisatie en waar mogelijke valkuilen kunnen zitten. Het interview zal op een bandrecorder worden opgenomen, dit omdat het

interview een subjectief karakter heeft. De onderzoeker kan zich laten beïnvloeden in het gesprek en zich een bepaalde kant op laten duwen. Door het op band op te nemen, wordt er bij het beluisteren duidelijk wat er echt is gezegd en waar nog meer aandacht voor moet zijn.

Het is belangrijk dat men geen sociaal wenselijke antwoorden geeft, de onderzoeker moet onafhankelijk blijven en de respondenten eventueel anonimiteit gunnen. Zo kunnen ook onderzoeksgebieden in het licht komen die niet eerder blootgelegd zijn.

In het interview komt ook ter sprake of er gevoelige / geheime informatie in scripties kan zitten, die niet voor alle ogen bestemd zijn en hoe men hier mee om zou kunnen gaan. Aan de hand van de bevindingen van het onderzoek naar ontsluitingsystemen zelf, kunnen technische oplossingen geboden worden.

Met de gesprekspartners zijn afspraken gemaakt over het waarborgen van hun privacy. Degenen die expliciet in deze scriptie genoemd worden, gaven hiervoor toestemming. Nadat de afdelingen hun eisen en valkuilen van de organisatie geschetst hadden, kon de organisatie ingevuld worden. Er was al bekend dat de student zijn eigen scriptie inlevert, maar niet op welke manier. Hierdoor kwamen ook weer een aantal valkuilen naar voren, zoals de controle of een student überhaupt iets inlevert?

4.5 Advies en Implementatieplan

Alle bevindingen kunnen met elkaar worden vergeleken en er kunnen conclusies worden getrokken over de toekomstige organisatie die scripties ontsluit. Hoe ziet deze organisatie eruit en wie worden erbij betrokken? Wat moet er gebeuren om alle afdelingen te bereiken om mee te doen en wat is er nodig om de organisatie in stand te houden?

Nadat deze scriptie is gemaakt en ingeleverd, wordt er overgegaan tot advies aan het UMCG en implementatie van het plan om scripties digitaal te ontsluiten. De CMB is al sinds februari 2009 bezig om de technische infrastructuur voor de opslag van scripties op te zetten.

5 Resultaten van het onderzoek

Wanneer een student stage komt lopen in het UMCG, moet zijn stageovereenkomst worden ingeleverd. Waar de overeenkomst moest worden ingeleverd, was afhankelijk van welke studie de student deed. Sinds februari 2009 is dit veranderd. Het UMCG heeft gekozen voor een centraal registratiepunt voor studenten, waar zij hun stageovereenkomsten kunnen inleveren. Dit centrale registratiepunt heet het Studentenbureau UMCG en vloeit voort uit het steunpunt klinische fase, het ontwikkelplatform en het stagebureau. Studenten die tot de FMW behoren hebben andere afspraken en regelingen rondom stagelopen en afstuderen. In dit hoofdstuk wordt eerst de oude situatie van niet-FMW stagetrajecten behandeld, met daarop volgend de nieuwe situatie.

5.1 Hoe verloopt een stagetraject tot nu toe

Studenten die stage lopen bij het UMCG en (mogelijk) een scriptie schrijven kunnen via drie afdelingen geregistreerd worden. Deze afdelingen zijn, volgens de website²⁶:

1. Steunpunt Klinische Fase
2. Wenckebach Ontwikkelplatform
3. Stagebureau UMCG Wenckebach Instituut

5.1.1 Steunpunt Klinische Fase

Het Steunpunt Klinische Fase (SKF) is binnen het ziekenhuis het servicebureau voor studenten Geneeskunde. Zaken als informatievoorziening, het ziekenhuispasje en inzichtbevoegdheid in patiëntgegevens worden hier geregeld. Daarnaast behandelt het SKF alle zaken rondom de stages van

studenten van de faculteit der Medische Wetenschappen (FMW) van de RUG.

5.1.2 Ontwikkelplatform

Artsen en andere professionals in een ziekenhuis komen in hun dagelijks werk vragen tegen waar WO- of HBO-studenten van niet-medische disciplines antwoord op kunnen geven. Een ziekenhuis biedt veel mogelijkheden om een afstudeer- of onderzoeksstage te doen en een scriptie te schrijven. Het Wenckebach Ontwikkelplatform²⁷ laat afdelingen van het UMCG (en andere opleidingsziekenhuizen in de regio) en studenten en docenten uit het WO en HBO van elkaar profiteren. Dat doet het Ontwikkelplatform door onderzoeksvragen te inventariseren waar studenten mee aan de slag kunnen en door studenten te werven die gebruik willen maken van een ziekenhuis als stageplaats.

Het Wenckebach Ontwikkelplatform biedt studenten niet alleen een stageplaats, maar ook professionele begeleiding en uitstekende faciliteiten.

5.1.3. Stagebureau UMCG Wenckebach Instituut

Hierbij kunnen studenten terecht voor vragen over stagiair of gast in het UMCG en het inleveren van formulieren. Het stagebureau is er voornamelijk wanneer er een student met een verpleegkundige opleiding wil stagelopen bij het UMCG.

Ook wanneer studenten afdelingen verzoeken om in het UMCG te kunnen stagelopen, kunnen zij hier hun stageovereenkomsten inleveren.

Wanneer er een student stage wil lopen in revalidatiecentrum Beatrixoord, in Haren, dan wordt dat daar geregistreerd en verder behandeld. Ook buitenlandse

²⁶ <http://www.wenckebachinstituut.nl/documenten/algemeen/Wenckebach%20Faciliteiten/Stages/Stagesengasten.htm>, geraadpleegd op 04-02-2009

²⁷ http://www.wenckebachinstituut.nl/documenten/medici/Ontwikkelplatform/ontwikkelplatform_opleidingscontinuum.htm, geraadpleegd op 29-06-2009

studenten die in het UMCG stage lopen moeten bij een speciaal bureau langs: Centrum voor Internationalisering en Projecten (CISP). Beatrixoord en CISP vallen formeel onder het UMCG, maar houden hun eigen administratie er op na.

Afdelingen	Geldt voor
Steunpunt Klinische Fase	Stages voor studenten geneeskunde (co-schappen)
Wenckebach Ontwikkelplatform	Stages en (afstudeer)opdrachten in het kader van hbo- en wo-opleidingen (niet-medisch)
Stagebureau UMCG Wenckebach Instituut	Stages voor mbo- en hbo-opleidingen <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verpleegkunde opleiding Onderzoeksstages voor hbo-verpleegkunde <ul style="list-style-type: none"> ▪ afdeling kindergeneeskunde: voeding ▪ afdeling thorax: angst en depressieve klachten bij patiënten met cardiale problematiek ▪ afdeling neurochirurgie: kwaliteit van zorg.

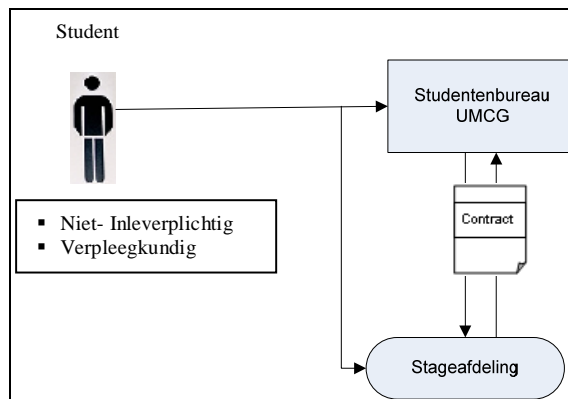
Tabel 1: De situatie voor verschillende studenten voor de interne verhuizing van februari 2009 in het UMCG

5.1.4 Nieuwe indeling sinds februari 2009, na de interne verhuizing

Sinds februari 2009 is er een interne verhuizing geweest en zijn het steunpunt klinische fase, het ontwikkelplatform en het stagebureau gefuseerd tot het Studentenbureau UMCG. Studenten vanuit alle studierichtingen moeten hun stageovereenkomst inleveren bij het Studentenbureau UMCG. De fusie had als doel dat er sneller en gemakkelijker samen kan worden gewerkt aan een centrale registratie van studenten in het UMCG, zonder aparte procedures.

Iedere student die stage loopt in het UMCG, moet zijn of haar stageovereenkomst inleveren bij het Studentenbureau UMCG. Hier wordt de student ook geregistreerd, wat hij doet, op welke

afdeling en hoe lang. Voorheen was het niet duidelijk te zien of een student een werkervaringstage deed, of afstudeerde bij het UMCG. Naar aanleiding van de scriptie van Simon Brandenburg is de stageovereenkomst veranderd; de student moet nu duidelijk aangeven waarvoor hij een aanvraag doet: loopt hij 'stage', verricht hij een 'afstudeeronderzoek' of is hij slechts op 'bezoek' (zie figuur 6). Met de nieuwe stageovereenkomst is er zicht op wat er gaat gebeuren en of dit een scriptie oplevert (afstudeerstage) of niet.

Figuur 5: De situatie na de interne verhuizing in het UMCG; alle studenten hebben contact met hun stageafdeling of het Studentenbureau UMCG

Figuur 6: Voorbeeld van een stageaanvraagformulier van het UMCG

5.1.5 De Centrale Medische Bibliotheek (CMB)

De CMB slaat nu alleen de scripties op van de opleidingen Geneeskunde, Tandheelkunde en Bewegingswetenschappen van de Faculteit der Medische Wetenschappen.²⁸

Verder zijn er afspraken gemaakt voor het opnemen van scripties van de opleidingen Mondzorgkunde en HBO-V. Deze scripties komen in de catalogus van het CMB.

Scripties van bewegingswetenschappen en de klinische lessen van Geneeskunde worden niet gecatalogiseerd. Bij de klinische lessen gaat het om momentopnames en worden daarom niet gecatalogiseerd.

Hoe worden de scripties aangeleverd?

- De scripties van HBO-V worden aangeleverd door het secretariaat van het Wenckebach Instituut. Dit gebeurt nog niet met iedere scriptie, maar verandert in de toekomst, doordat er expliciet duidelijk wordt gemaakt aan de student dat het de bedoeling is dat de scriptie wordt ingeleverd.
- De scripties van de opleidingen Zorgwetenschappen, Geneeskunde, Tandheelkunde en Bewegingswetenschappen worden aangeleverd door de faculteit Medische Wetenschappen of het secretariaat Zorgwetenschappen.

→ Het is van belang dat de opdrachtgever²⁹ toestemming heeft gegeven om de scripties toegankelijk te maken.

De CMB heeft een bewaarplicht voor scripties die geschreven zijn namens de Faculteit der Medische Wetenschappen. De bewaarplicht is voor Bewegingswetenschappen en Tandheelkunde vijf jaar en voor Geneeskunde onlangs verhoogd naar acht jaar. De scripties worden in boekenkasten geplaatst in het CMB, waar ze ter inzage liggen.

²⁸ Tijdens het onderzoek is er regelmatig contact geweest met Annalies Koelstra, hoofd van de CMB.

²⁹ De opdrachtgever is een persoon of afdeling die een onderzoeksoopdracht heeft voor een student om uit te voeren. Deze opdracht hoeft niet perse op de afdeling zelf uitgevoerd te worden; het kan voorkomen dat een student op meerdere afdelingen zijn onderzoek uitvoert.

Het is de wens van Geneeskunde om scripties vanaf september 2009 digitaal aan te leveren bij de CMB. Hiermee zou moeite en ruimte bespaard kunnen worden en zijn scripties inzichtelijk en makkelijk weer te vinden. Wanneer dit traject goed gaat verlopen, zouden Tandheelkunde en Bewegingswetenschappen ook scripties centraal willen opslaan.

5.1.6 Stagebureau UMCG

In het interview met het stagebureau UMCG komt naar voren dat alle stageaanvragen via het stagebureau verlopen. Er komt een mail of telefoon binnen voor een stageaanvraag. Deze aanvraag wordt de organisatie ingestuurd, waarbij er gekeken wordt of er een match is en of het mogelijk is om stage te lopen. Wanneer dit zo is, volgt er een gesprek met de betrokken afdeling.

Er zijn afdelingen in het UMCG die afspraken hebben met studenten, faculteiten of onderwijsinstellingen om bijvoorbeeld standaard 20 studenten per jaar stage te laten lopen. De aanvragen komen wel terecht bij het Stagebureau.

Eerder was er sprake van drie manieren om de organisatie binnen te komen met een stage. Dit gaat nu via één punt, het Stagebureau.

Formulieren die ingevuld worden, zijn gestandaardiseerd. Wanneer de stageprocedure wordt opgestart, weet het stagebureau wie waar zit. Alle studenten worden geregistreerd; studenten zijn zo gemakkelijk op te sporen. Studenten die stage lopen bij Beatrixoord en buitenlandse studenten in het UMCG hebben een eigen regeling en administratie.³⁰

5.2 Bestaande opslagsystemen & organisatie

Wat voor een ontsluitingssysteem & organisatie hebben overeenkomstige instanties/organisaties?

³⁰ Zie paragraaf 5.1.3

Het UMCG wil ervoor zorgen dat in principe iedere scriptie die geschreven wordt, openbaar en toegankelijk wordt gemaakt voor belanghebbenden. Voordat dit kan gebeuren moet een scriptie een bepaald traject afleggen, afhankelijk van de student en zijn onderzoek. Dit traject moet zo gemaakt worden, dat het bij stagiairs, stageafdelingen, opdrachtgevers en opslag tot tevredenheid stemt en het zo min mogelijk moeite kost om dit systeem te handhaven. Een voorwaarde voor het CMB en opdrachtgevers van stages is dat er zo min mogelijk werk verricht dient te worden door UMCG medewerkers, wanneer een organisatie voor scriptieontsluiting wordt gecreëerd. Daarom is het verstandig om naar overeenkomstige, bestaande systemen te kijken, zodat het UMCG alle 'kinderziektes' van een toekomstige organisatie hopelijk kan overslaan.

De volgende drie bestaande organisatievormen en opslagsystemen zijn onderzocht:

- De Universiteitsbibliotheek (UB) in Groningen
- De Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG)
- De Hanzemediatheek van de Hanzehogeschool Groningen.

Deze drie organisaties zijn geselecteerd omdat het in de eindfase van de organisatie van scriptieontsluiting zit, namelijk de opslag van scripties. Deze drie organisaties weten precies wat er nodig is om een scriptie openbaar en toegankelijk te maken voor belanghebbenden. Hieronder staan de bevindingen van interviews die met mensen van deze drie organisaties zijn afgenomen.

5.2.1 De Universiteitsbibliotheek (UB)

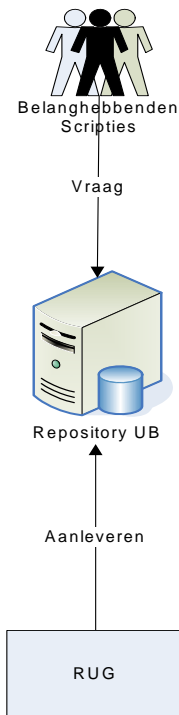
De UB is naast de gebruikelijke boekenopslag ook het verzamelpunt voor scripties van alle opleidingen van de RUG. De scripties worden digitaal opgeslagen, in een repository. De UB handelt alleen de uploads af van een scriptie. Het opslaan van scripties doet de UB omdat faculteiten van de RUG hier om vragen.

Er is daarom ook geen papieren versie van een scriptie te vinden in de UB.

De verantwoordelijkheid voor scripties ligt bij de faculteit zelf, niet bij de UB.

Werking

De student gaat ergens op stage en schrijft een scriptie. Deze scriptie moet worden aangeleverd bij een digitaal aanleverloket. Hier vult de student zijn/haar gegevens in en waar de scriptie over gaat. De UB slaat vervolgens de scriptie op in de juiste repository en is nu openbaar en toegankelijk.

Figuur 7: Weergave van de route van scriptieopslag naar belangstellenden

Voor- & Nadelen

De voordelen van het opslagsysteem zijn dat het effectief, weinig tijd / moeite kost en gemakkelijk is. De kracht van het systeem is dat de UB de repositories van verschillende faculteiten kan bundelen tot 1 repository, waarin gezocht kan worden door belanghebbenden.

De nadelen van het opslagsysteem zijn dat het systeem wel eens moet worden aangepast aan de wensen van de doelgroep. Dit kan nog wel eens wat tijd kosten, wat weer frustratie kan oproepen bij de afnemer. Maar de software wordt steeds flexibeler gemaakt, zodat de UB heel snel een repository kan opstellen.

Een voorwaarde hiervan is wel dat er goed gecommuniceerd moet worden.

De presentatie kan ook moeilijkheden opleveren, omdat de lay-out van de repositories een stuk mooier kan dan het er meestal uit ziet.

Ook moeten voor het inleveren afspraken worden gemaakt rondom openbaarmaking, die formeel vastgelegd dienen te worden. Knelpunten die de UB tegenkomt zijn namelijk copyright wetgeving en geheimhouding. De vorm waarin een scriptie openbaar wordt gemaakt moet voor aanvang, of tijdens de stage, zodat studenten of opdrachtgevers later niet terugkrabbelen of tegenstribbelen.

Gevoelige inhoud

De UB heeft leren omgaan met gevoelige inhoud. Er zijn verschillende technieken voorhanden. Iemand die zoekt op een onderwerp en stuit op een scriptie met gevoelige inhoud, kan bijvoorbeeld alleen maar de samenvatting te zien krijgen. Of er kan een optie staan als 'Neem contact op met beheerder' of een link naar een emailadres of waar de beheerder van de scriptie is. Ook is het mogelijk om een bepaalde voorwaarde te stellen aan de openbaarheid van een scriptie. Dit kan bijvoorbeeld door een wachtwoord op de scriptie te zetten of alleen mensen binnen een bepaald gebruikersgebied toegang te laten krijgen.

De UB ondersteunt van harte het opslagsysteem waarmee het UMCG wil komen. Het advies van de UB is: sluit aan bij bestaande infrastructures. De UB wil graag kosteloos helpen, maar het UMCG moet wel de organisatie opzetten rondom het uploaden. Hierbij kan het studentenbureau een centrale rol spelen, als inleverloket.

Het UMCG (waaronder de CMB) kan terecht bij de UB voor technische ondersteuning en vragen.

5.2.2 De Faculteit Economie en Bedrijfskunde (FEB) van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG)

Alle scripties die binnen de faculteit van Economie en Bedrijfskunde worden geschreven belanden in de repository van de RUG. Er zijn nu nog maar twee 'echte' repositories, van de EBR en de FWN. Niet alle faculteiten hebben dus een repository. De repositories zijn niet met elkaar verbonden, zo kan iemand van Bedrijfskunde geen scriptie van Rechten opzoeken en andersom.

Werking

De student komt eerst bij de onderwijsadministratie, krijgt informatie mee. Hier heb je als student mee te maken. Hier staat de procedure van uploaden in (op welke URL, welke metadata er ingevuld moeten worden, ed). Er wordt hier ook getekend voor openbaarmaking. Wanneer je als student iets hebt geüpload, dan gaat er een email naar de onderwijsadministratie. De onderwijsadministratie kijkt of het aan voorwaarden heeft voldaan. Er volgt dan een email van de onderwijsadministratie naar de informatiespecialist, die het online kan zetten.

Voor- & Nadelen

Een voordeel van het ontsluitingssysteem van de FEB is dat scripties fulltext beschikbaar zijn, doorzoekbaar zijn. Daarnaast is het opzetten van repositories en het uploaden van scripties in de loop der jaren een stuk efficiënter en makkelijker geworden. Zo hebben meerdere partijen baat

bij dit systeem. De eindgebruiker³¹ kan makkelijk scripties vinden, omdat ze fulltext doorzoekbaar zijn. Daarnaast hoeven er geen extra handelingen verricht te worden door de onderwijsadministratie, omdat alles digitaal wordt opgeslagen. Tot slot kan de bibliotheek eenvoudig het bezit openbaar maken.

Er kan in een scriptie 'geheime inhoud' staan; deze informatie is slechts voor een aantal mensen bestemd, bijvoorbeeld het stagebedrijf. Problemen met geheime informatie zijn te voorkomen door goed te communiceren met alle partijen, goede afspraken te maken. Wanneer er gevoelige inhoud aanwezig is, moet de scriptie geanonimiseerd worden, al dan niet achteraf. Wat ook mogelijk is, is twee versies maken van de scriptie, publiek (anonieme versie) en geheim (volledige versie).

Hier is ook een rol voor stageadressen weggelegd. Het gaat vaak fout wanneer de student een opdracht krijgt van het bedrijf met een gevoelige inhoud. Het bedrijf wil dan vaak dat de scriptie geheim blijft. Een verbetering aan het systeem zelf is een functie die automatisch de beschrijvingen in de catalogus maakt. Ook wordt er steeds meer gewenst dat de informatie open wordt gesteld voor niet-RUG gebruikers.

Gevoelige inhoud

Studenten moeten geheimhouding aanvragen bij de examencommissie. Wanneer er geheimhouding wordt toegekend, wordt het drie jaar geheim gewaarborgd. Het is wel een verplichting dat er dan ook een geanonimiseerde versie gemaakt wordt. Er worden twee scripties geüpload. De geheime versie komt op een aparte sectie, de openbare versie komt waar het voor iedereen beschikbaar is.

Dit opslagsysteem is een voorbeeld waarin het aanleveren, verwerken en opslag dicht bij elkaar liggen. Wanneer dit systeem wordt opgezet voor het UMCG, kan er geleerd worden van de wijze van aanleveren, het opzetten van een

³¹ De eindgebruiker is diegene die geïnteresseerd is in bepaalde scripties en de scripties gebruikt voor eigen doeleinden.

digitaal aanleverloket, er ervaringen uitgewisseld kunnen worden, etc.

5.2.3 De Hanzemediatheek

De scripties die aangeleverd worden van de Hanzehogeschool, komen terecht op een scriptieserver van de Hanzemediatheek. Via de server worden de scripties ook nog doorgestuurd naar www.hbokennisbank.nl, waar ze gedeeld worden met de rest van Nederland. Verder is het voor een student of iemand die belang bij scripties heeft gewoon mogelijk te zoeken in een digitale catalogus.

Werking

Een student vindt een stagebedrijf en gaat daar onderzoek uitvoeren. Hij rondt zijn opdracht af met een scriptie, die wordt ingeleverd bij school. De 'school' van de student beoordeelt dan of de scriptie ook naar de Hanzemediatheek gaat. Wanneer ze dit doen, dan levert de school het via cd-rom in of via een digitaal postvakje. Het merendeel van de inhoud van alle scripties die geschreven worden binnen de Hanzehogeschool wordt niet gedeeld met iedereen. De ene school levert al haar scripties aan, een enkele andere school (nog) helemaal niets. Het opslagsysteem van de Hanzehogeschool staat dan ook nog in de kinderschoenen.

Voor- & Nadelen

Een groot voordeel is dat de scripties gemakkelijk te plaatsen zijn op een server, waar ze ook zonder veel moeite verspreid kunnen worden. Er kan effectief gezocht worden op metadata. De school bepaalt of de scriptie geschikt is om openbaar te worden gemaakt. Een nadeel van deze organisatie is dat het af en toe een rompslomp is om een scriptie van een digitaal postvakje naar een server te plaatsen en dan weer naar de kennisbank. De Hanzemediatheek is afhankelijk van de schools, die bepalen of de scripties wel geschikt zijn voor openbaarmaking (bijv. in overleg met het stagebedrijf) en de scripties aanleveren. Dit past niet in de gedachte van maximale ontsluiting.

Gevoelige inhoud

De school selecteert de scripties die openbaar gemaakt worden, scripties met gevoelige inhoud blijven simpelweg achter bij de school.

Dit systeem bestaat nog niet zo lang en er zijn dan ook nog ontwikkelingen gaande. Een goede vergelijking kan daarom niet worden gemaakt.

5.2.4 Conclusie onderzoek bestaande opslagsystemen

Er kan geleerd worden van bestaande opslagsystemen. Zo heeft de RUG al een goedlopend systeem met repositories waar scripties opgeslagen worden. De UB beheert een deel van de opslag hiervan.

Een voorwaarde voor de CMB en opdrachtgevers is dat de werkvloer zo min mogelijk werk moet verrichten om een goedlopend scriptietraject en opslagsysteem in stand te houden. De RUG en UB werken al met een dergelijke organisatie, zij laten de scriptie door de student of faculteit uploaden.

De voordelen van de RUG en Hanzehogeschool is dat beide repositories fulltext doorzoekbaar zijn voor belanghebbenden, wat sneller voor een gewenst zoekresultaat zorgt. Scripties zelf ontsluiten is niet veel werk. De metadata die de student levert bij zijn/haar scriptie kan worden aangevuld of verbeterd door de CMB.

Voor geheimhouding zijn meerdere oplossingen mogelijk. Zo kunnen er twee versies van scripties worden geschreven, een openbare en een geheime. Er zijn ook technische oplossingen mogelijk, bijvoorbeeld dat alleen een bepaald gebruikersgebied toegang heeft, of dat er alleen een samenvatting openbaar wordt gemaakt en je de volledige scriptie alleen kan zien met een password of dat er contact opgenomen moet worden met de beheerder.

De kennis en ervaring van het organiseren en opzetten van een ontsluitingssysteem is bij alle drie de bezochte instellingen aanwezig, dus het zou daarom zonde zijn als de CMB hiervan geen gebruik maakt.

De UB gaf als advies: '(...) sluit aan bij bestaande infrastructuren. De UB wil graag helpen, het kost ook geen geld, maar het UMCG moet wel een organisatie opzetten rondom het

uploaden (...) Het UMCG kan bij de UB terecht voor technische ondersteuning en vragen.'

Het studentenbureau UMCG kan een centrale rol gaan spelen bij het uploaden. De studenten die stagelopen hebben namelijk altijd contact vooraf aan de stage met het studentenbureau. Controle van inlevering van de scripties is daarom ook sneller en makkelijker mogelijk, dan wanneer dit buiten het studentenbureau om zou worden geregeld. Die organisatie rondom het uploaden is al aanwezig bij de faculteit van economie en bedrijfskunde (FEB). De informaticollectiespecialist waar mee is gesproken, staat middenin deze upload-organisatie en zal ook advies kunnen geven aan het UMCG.

De volgende adviezen zijn meegegeven aan het UMCG:

- De meest simpele manier om een scriptie te uploaden, is via een digitaal inleverloket komen.
- Gevoelige stukken afschermen kan digitaal gebeuren, doormiddel van een wachtwoord of door een bepaald gebruikersgebied in de organisatie alleen toegang te geven.
- Aan het begin van het stagetraject kan er door student en afdeling getekend worden voor openbaarmaking. Dit voorkomt problemen in een later stadium.
- Het is mogelijk om te controleren of studenten daadwerkelijk hun scriptie hebben geupload.

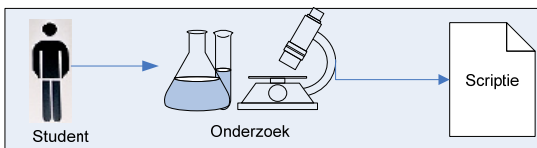
5.3 Eisen van Afdelingen

Welke eisen hebben opdrachtgevers en stageafdelingen om een zo groot mogelijk aantal scripties te ontsluiten?

Studenten die afstuderen bij het UMCG lopen stage bij een afdeling van het UMCG. Meestal zijn dit studenten die met hun studie affiniteit hebben met de werkzaamheden van een afdeling. Zo hebben de afdelingen 'Laboratoriumcentrum' en 'Medische Microbiologie' voornamelijk studenten die hoger laboratoriumonderwijs (HLO) volgen en heeft de afdeling 'Radiologie' veel te

maken met studenten die vanuit een technische of medische richting. Wanneer studenten afstuderen, schrijven ze meestal een scriptie, die ergens terecht komt, zoals op een afdelingsbibliotheek of de bureaulade van de begeleider. De ontsluiting van scripties moet in goed overleg gebeuren met afdelingen waar studenten stage lopen; de werkzaamheden zijn immers op de afdeling. De student kan tijdens zijn onderzoek of werkzaamheden ook in aanraking komen met gevoelige zaken die niet voor alle ogen bestemd zijn. Hoe moet hier mee om worden gegaan? Welke eisen hebben afdelingen als het gaat om de organisatie die alle scripties ontsluit?

In dit onderzoek is er onderscheid gemaakt tussen twee soorten afdelingen: een afdeling met relatief weinig stagiairs en afdelingen die relatief veel stagiairs hebben. Aan de hand van databases, tabellen en formulieren is nagegaan wat de top-10 grootste afdelingen zijn waar studenten stage lopen. Door te onderzoeken wat de kleine en grote afdelingen voor eisen hebben, kan men een representatief beeld van het UMCG opbouwen als het gaat om de eisen die afdelingen hebben voor scriptieontsluiting. In totaal zijn er 11 afdelingen bezocht en zijn er interviews met diverse leidinggevend en betrokkenen afgenomen die te maken krijgen met stagiairs en scripties.³²

Figuur 8: Het stagetraject van een student: Onderzoek doen en een scriptie schrijven

5.3.1 De huidige situatie van opgeslagen scripties

De scripties van studenten die vallen onder de faculteit der Medische Wetenschappen (geneeskunde, bewegingswetenschappen en tandheelkunde) belanden via de faculteit bij de centrale medische bibliotheek (CMB). Hier

worden ze gecatalogiseerd en in boekenkasten geplaatst, zodat ze voor iedereen toegankelijk en ter inzage zijn. De faculteit is hier verantwoordelijk voor het aantal scripties dat wordt gedeeld.

De scripties van studenten die iets anders studeren, zoals bedrijfskunde, HLO of ICT, blijven bij alle ondervraagden op de afdeling, in boekenkasten of bureaulades en worden niet gedeeld met andere afdelingen of belanghebbenden. De afdeling is hier verantwoordelijk voor het aantal scripties dat wordt gedeeld.

Het probleem van de geringe mate van kennisdeling ligt dus vooral bij de niet-medische en verpleegkundige studies, waar geen centrale opslag is en scripties dus op afdelingen blijven liggen. De CMB is in de toekomst bereid deze opslag op zich te nemen, waar de aanleverroute van scripties wel georganiseerd moet worden. Dit moet in goed overleg met afdelingen, die een deel van hun verantwoordelijkheid verliezen en werk en (gevoelige) informatie van hun afdeling openbaar zien worden.

5.3.2 Hoe kijken afdelingen tegen ontsluiting aan en hoe er volgens hen met gevoelige informatie omgegaan kan worden

De qua aantal stagiairs relatief kleine afdelingen zijn afwachtend als het gaat om ontsluiting. Ze zijn benieuwd wat andere afdelingen besluiten en doen als het gaat om het ontsluiten van scripties. Een respondent is blij dat zijn/haar afdeling gehoord is en een mening erover kan geven, zodat de ontsluiting niet zomaar wordt doorgevoerd. De afdelingen³³ die in de top-10 stageafdelingen staan zijn enthousiast en vinden het een goed concept. Alle respondenten geven aan dat ze geïnteresseerd zijn in wat er op andere afdelingen gebeurt. Er kan van elkaars onderzoeken geleerd worden; het voegt kennis toe en vult kennis aan.

Toch zijn de meeste afdelingen huiverig als het gaat om een volledige scriptie zomaar online te zetten, zonder bepaalde aanpassingen. In scripties staan vaak, al dan niet onbewust,

³² Een voorbeeld van een vragenlijst is de vinden in Bijlage I

³³ De afdelingen die hebben meegewerkt aan het onderzoek blijven anoniem.

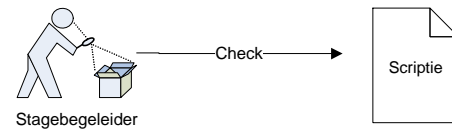
gevoelige zaken die niet voor iedereen bestemd zijn. Door het online zetten van de scriptie wordt dit dan met iedereen gedeeld. Deze weerstand komt door diverse redenen: Onderzoekende afdelingen komen wel eens met nieuwe zaken naar voren, die bijvoorbeeld in scripties zijn opgenomen. In de wetenschappelijke wereld wordt iets gepubliceerd, wanneer dit van toegevoegde waarde is voor de medische wereld. Diegene die iets dergelijks publiceert, en vooral de eerste is, kan hoog worden aangeslagen, omdat zijn/haar stuk in een wetenschappelijk artikel kan worden opgenomen. Stel dat een nieuw stuk nog niet gepubliceerd is, maar wel in een scriptie wordt geplaatst. Een ander persoon kan dit stuk overnemen van de scriptie en vervolgens publiceren, waar hij de 'credits' mee in ontvangst kan nemen, wanneer dit in een wetenschappelijk artikel aangehaald wordt. Een dergelijke scriptie is gevoelig en zal niet direct online kunnen komen.

Een ander voorbeeld van waarom afdelingen huiverig zijn, is dat informatie die verzameld is, onbedoeld een andere wending kan krijgen. Op de betrokken afdeling ontstonden misverstanden doordat de uitkomsten van het onderzoek ervoor zorgden dat de respondenten met elkaar werden vergeleken op de afdeling. Bij deze uitkomsten werden vaak eigen conclusies getrokken. Hierdoor ontstond een hoop onrust en onzekerheid.

Veel afdelingen zijn bang om de controle over de scripties kwijt te raken en een scriptie zomaar wordt ontsloten. Een eis van hen is daarom dat zij een vinger aan de pols willen houden voordat de laatste versie van de scriptie wordt ingeleverd. De meeste afdelingen willen ook niet dat iedereen bij de scriptie kan, omdat deze niet voor iedereen bedoeld is; gevoelige informatie moet goed afgeschermd worden. Verschillende respondenten hebben aangegeven dat ze de ontsluiting liever alleen voor het UMCG zien.

Veel afdelingen geven zelf al oplossingen mee hoe er omgegaan kan worden met gevoelige informatie. Er kan bijvoorbeeld een lijst mee worden gegeven aan stagiairs waar zaken op staan die absoluut niet in de scriptie mogen belanden. Ook kan er een geanonimiseerde versie van de

scriptie openbaar worden gemaakt, zodat wel het onderwerp bekend is maar niet de specifieke invulling van actoren. Scripties waar mogelijk informatie van een opkomende publicatie in staat, kan worden uitgesteld tot publicatie (embargo).

Figuur 9: De stagebegeleider doet nog een laatste check voor het inleveren

Dit alles is technisch ook mogelijk. Een scriptie kan volledig afgeschermd worden, zodat alleen de beheerder erbij kan. De scriptie kan ook voor bepaalde gebruikers of gebruiksgebied inzichtelijk worden gemaakt. Deze opties zijn technisch mogelijk, maar niet gewenst omdat er dan alsnog geen kennis wordt gedeeld.

Het is wel mogelijk dat de beheerder van de scriptie alleen een abstract (samenvatting van het onderzoek) plaatst, zodat wel bekend is waarover onderzoek is gedaan en wat de uitkomsten zijn, maar de details zijn afgeschermd. Het is dan mogelijk om een link van een website of emailadres erbij te zetten, waarin staat dat de gebruiker contact op kan nemen met de beheerder wanneer hij/zij de volledige scriptie in wil zien. Zo ontstaat er wel kennisdeling, doordat er bekend is waar een onderzoek over gaat en wat de uitkomsten zijn. Afdelingen weten precies wanneer zij een onderzoeksvraag hebben, waar dit misschien al elders in het UMCG is uitgevoerd, op welke manier dit is gebeurd, etc. Er kunnen zo tijd, kosten en moeite bespaard worden.

5.3.3 Wat er volgens de afdelingen nodig is in een organisatie waar scripties ontsloten worden

De geïnterviewden van afdelingen omschrijven unaniem het belang om scripties te ontsluiten. De technische mogelijkheden van het opslagsysteem en de verantwoordelijkheden van de organisatie zijn de

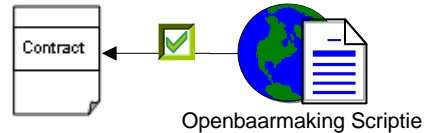
geïnterviewden voorgelegd. De respondenten konden hun mening geven over de kansen en valkuilen van de toekomstige organisatie.

Deze bevindingen worden door alle geïnterviewden gedragen:

- De geüploade scripties moeten altijd benaderbaar zijn. Door simpelweg de scriptie te downloaden, maar ook door een link met het emailadres van de beheerder.
- Er moet een samenvatting online staan van het onderzoek, met de conclusies, zodat het duidelijk wordt voor de gebruiker hoe een onderzoek precies in elkaar steekt en met welke uitkomsten.
- Er moet wanneer het duidelijk is hoe gevoelig een onderzoek is, bekend worden wat er met de scriptie gaat gebeuren. Hiermee worden problemen voorkomen bij het uploaden.
- De procedure van de ontsluiting moet duidelijk naar iedereen toe beschreven worden. Op het aanvraagformulier van de stage moet al duidelijk gemaakt worden dat de scriptie openbaar wordt gemaakt.
- Werknemers en studenten moeten weten dat het opslagsysteem bestaat, moeten warm gemaakt worden in de repository te gaan zoeken. Ze moeten weten dat het kwaliteit heeft met up-to-date informatie.
- Het opslagsysteem moet goed beveiligd worden, zodat er geen misbruik van kan worden gemaakt.
- Stagecontracten moeten ervoor zorgen dat alles goed afgedekt is. Er moeten goede regelingen komen omtrent publicaties of patenten.
- De repository moet toegankelijk en gebruiksvriendelijk zijn, zaken zouden snel terug te vinden moeten zijn.
- De afdeling / opdrachtgever moet een laatste check kunnen uitvoeren, of de informatie die in de scriptie staat wel echt online kan gaan.
- De CMB moet een goed zoekstelsel opzetten, anders gaat niemand het gebruiken.

5.4 Inleveren, Openbaarmaking & Geheimhouding

Hoe worden scripties ingeleverd en openbaar gemaakt, rekening houdend met belangen van afdelingen & opdrachtgevers?

Figuur 10: Het stagecontract met het formulier waar getekend wordt voor openbaarmaking

De student loopt stage bij het UMCG, doet onderzoek, schrijft een scriptie en studeert af. De student heeft meestal een onderwerp voor zijn scriptie wat met de werkzaamheden van de stageafdeling te maken heeft. Het kan voorkomen dat er onderzoeken gedaan worden waarvan de details niet voor iedereen bestemd zijn, omdat er misbruik van gemaakt kan worden. De grote lijnen, zoals uitkomsten, kunnen vaak wel gedeeld worden met de rest van de wereld.

Wanneer na inlevering geconstateerd wordt dat er toch gevoelige zaken zich in de scriptie bevinden, kan het al schade opgeleverd hebben en kost het veel moeite om te herstellen. Het is daarom beter om te voorkomen dan te genezen. Door vooraf duidelijk te maken aan de student wat er van hem verwacht wordt, zowel op de afdeling als stagelopen in het algemeen, worden problemen voorkomen. Het meest praktische is door de student tijdens het stagetraject een overeenkomst te laten tekenen, in tweevoud, waarin staat dat het UMCG verwacht dat zijn scriptie openbaar gemaakt wordt. Met een bijgevoegde brief of formulier kan duidelijk de procedure worden omschreven die de student te wachten staat. In Figuur 11 staat een voorbeeld van de verklaring van openbaarmaking.³⁴

³⁴ De volledige formulieren en documenten die een student ontvangt tijdens het stagetraject staan in bijlage II

I – Formulieren Openbaarmaking

Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk (CONCEPT)

Ik geef toestemming aan onderstaande student, dat hij zijn /haar scriptie upload naar het digitale aanleverloket van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) (aankruisen s.v.p):

Een volledig openbare scriptie.
Ik verklaar hierbij als opdrachtgever en, indien van toepassing, de begeleider van de stageafdeling van de student akkoord gaan met het openbaar maken van de scriptie. Er zijn geen afspraken over geheimhouding gemaakt. De scriptie kan dan ook in de graal worden opgenomen in de scriptiecatalogus van de centrale medische bibliotheek (CMB).

Eén openbare (gecensureerde) en één volledige (vertrouwelijke) versie van de scriptie.
Ik verklaar hierbij als opdrachtgever en, indien van toepassing, de begeleider de stageafdeling van de student akkoord gaan met het inleveren van een openbare en een vertrouwelijke versie. Omtrent de openbare versie zijn geen afspraken over geheimhouding gemaakt. De openbare versie kan dan ook worden opgenomen in de scriptiecatalogus van de centrale medische bibliotheek (CMB). De vertrouwelijke versie zal alleen ter inzage zijn voor belanghebbenden met toestemming van de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisiting.

Een volledige scriptie met permanente geheimhouding en een openbaar abstract (samenvatting van het onderzoek).
Ik verklaar hierbij als en, indien van toepassing, de begeleider de stageafdeling van de student dat er permanente geheimhouding bestaat voor de scriptie. Deze scriptie zal alleen ter inzage zijn voor de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisiting. De abstract is wel voor iedereen te zien, zodat er wel bekend is welk onderzoek er is verricht.

Plaats	Datum
Naam Opdrachtgever UMCG (evt. Begeleider)	Handtekening

Figuur 11: Een voorbeeld van de verklaring van openbaarmaking; moet in tweevoud ondertekend worden door opdrachtgever en student

Het kan voorkomen dat er toch nog informatie in de scriptie belandt, die gevoelig ligt of niet onafhankelijk genoeg beschreven is. Afdelingen hebben aangegeven dat wanneer scripties openbaar worden gemaakt, zij graag een check uitvoeren voor openbaarmaking. Zij kunnen dan de scriptie controleren op fouten of onjuistheden, dit eventueel laten verbeteren door de student, die het dan kan inleveren. Er worden ook wel scripties geschreven die informatie bevatten over opkomende publicaties. Het is dan beter om deze scripties later openbaar te maken wanneer het onderzoek afgerond is, en de publicatie af te wachten. Dit is technisch mogelijk door de scriptie in te leveren en te uploaden, om vervolgens een embargo te plaatsen.

Mocht de inhoud van de scriptie nog steeds te gevoelig zijn om voor het hele UMCG openbaar te maken, dan kan ervoor gekozen worden om de scriptie op de afdeling te houden. Hier staat wel tegenover dat er een zogenaamde abstract (samenvatting) van het onderzoek online wordt gezet, samen met contactgegevens van de afdeling. Dit wordt gedaan omdat er dan bekend is welke afstudeeronderzoeken er plaatsvinden in het UMCG; er kan zo toch kennis worden gedeeld.³⁵ Ook zal het minder snel voorkomen dat eenzelfde onderzoek plaats gaat vinden op meerdere plekken, op verschillende tijdstippen. Afdelingen weten nu van elkaar wat er onderzocht is. Er kan zo ook sneller vervolgonderzoek plaats gaan vinden, wat tijd, moeite en geld bespaard.

Scripties die geschreven worden in het UMCG worden ingeleverd bij een digitaal inleverloket. De ‘werkvloer’, werknemers en afdelingen die studenten begeleiden bij een stage, hebben als eis gesteld dat wanneer scripties worden ontsloten, de ‘werkvloer’ hier zo min mogelijk werk van mag hebben. De beste oplossing is daarom om scripties in te laten leveren door stagiairs zelf, aan het einde van hun stage traject.

De student kent zijn scriptie en zijn onderwerp en kan daarom de metadata (onderwerp, trefwoorden, samenvatting, etc) makkelijk invullen. In Figuur 12 staat een voorbeeld:

In de praktijk komt het nog wel eens voor dat een student niets inlevert bij de opdrachtgever, terwijl hij dat wel behoort te doen.³⁶ De inleverplicht voor scripties moet daarom wel gecontroleerd worden. Het digitale inleverloket staat onder het beheer van de CMB, maar zij gaan alleen over de opslag van scripties.

³⁵ Zie hoofdstuk 3.3: Kennisdeling

³⁶ Uit gesprekken met het Studentenbureau en diverse afdelingen

E-mailadres *	Dit is het adres waar de bevestigingsmail naartoe wordt gestuurd.
Opleiding *	Vul de juiste opleiding in.
Opdrachtgever	Vul hier in wie je opdrachtgever is van je onderzoek.
Afstudeerafdeling (en) Stagebegeleider Afdeling	Vul in bij welke afdeling(en) je stage hebt gelopen. Vul hier in wie van het UMCG je bij je onderzoek begeleidt heeft.
File(s) *	Via de knop 'browse' geef je aan op welke locatie het bestand zich bevindt/de bestanden zich bevinden. Alleen PDF-bestanden worden geaccepteerd.
Type scriptie	Z.o.z. voor meer informatie over het type scriptie.
Titel*	Vul de titel volledig en correct in.
Taal*	Geef aan in welke taal de scriptie geschreven is.
Auteur*	Geef hier de naam/namen van de auteur(s). Eerst de achternaam, dan de voorletters en dan eventuele voorvoegsel(s) (bijv. Vries, T. de).
Afstudeerbegeleider *	Geef hier de naam van de eerste begeleider van je opleiding. Eerst de achternaam, dan de voorletters en dan eventuele voorvoegsel(s) (bijv. Vries, T. de).
Samenvatting *	Voer hier de samenvatting (maximaal 400 woorden) in die ook in je scriptie is opgenomen. Dit is tevens je abstract.
Trefwoorden *	Probeer voor alle aspecten van het onderwerp een trefwoord te vinden.
Jaar van uitgave*	Dit veld staat standaard op het huidige jaar. Pas dit indien nodig aan.

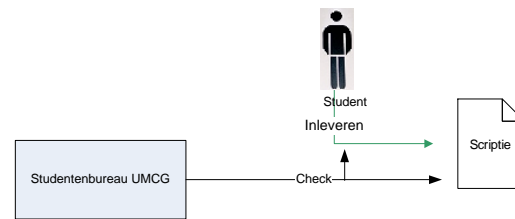
Figuur 12: Voorbeelden van de metadata die een student moet invullen tijdens het uploaden van zijn / haar scriptie

28

De student is, volgens het stagereglement en overeenkomst van het UMCG, juridisch verplicht om zijn scriptie in te leveren. De mate waarin, hoe openbaar de scriptie wordt, moet nog worden bepaald. De student ondertekent samen met zijn opdrachtgever, in tweevoud (één voor de student, één voor de opdrachtgever), de openbaarmakings-overeenkomst. Het beste moment hiervoor is wanneer de opdrachtgever een goede indicatie kan krijgen van de inhoud van de scriptie. In de praktijk zal dit aan het einde van de stageperiode zijn.

Er is een plek waar studenten hun stageovereenkomst inleveren en geregistreerd worden: het Studentebureau UMCG. Dit is de meest logische plek in het UMCG om te controleren of een student zijn of haar scriptie heeft ingeleverd. Het Studentebureau UMCG hebben zicht op het aantal studenten dat afstudeert³⁷. De opdrachtgever moet dan de openbaarmakingsovereenkomst opsturen naar het Studentebureau UMCG, die controleert of de scriptie in de juiste vorm openbaar is gemaakt.

³⁷ Zie hoofdstuk 5.1 : Hoe verloopt een stagetraject nu?

Figuur 13: Het Studentebureau UMCG heeft een goed zicht op de studenten die stage lopen en voert daarom controle uit op dat scripties worden ingeleverd.

Het is technisch mogelijk dat er een automatische e-mail gegenereerd wordt wanneer een student een scriptie uploadt, die dan naar het Studentebureau UMCG wordt gestuurd. Een nieuw softwarepakket bij het Studentebureau UMCG, dat in het studiejaar 2009-2010 operationeel is, maakt het mogelijk om dit gemakkelijk te verwerken. Wanneer een student zijn of haar verplichtingen niet nakomt, kan er snel actie worden ondernomen om alsnog de scriptie te achterhalen. De student is namelijk overeengekomen met het UMCG dan hij/zij al haar intellectuele eigendommen op de onderzoeksresultaten van de stage gerelateerde verrichte werkzaamheden op voorhand overdraagt aan het UMCG. D.w.z. dat het UMCG eigenaar is van alles wat aan stagewerkzaamheden verricht wordt, ook scripties.³⁸ De stageovereenkomst wordt ondertekend door het UMCG en student en is daarom rechtsgeldig. Dit gebeurt ook bij de openbaarmakingsovereenkomst. De handtekeningen bezegelen de overeenkomsten en zijn daarom rechtsgeldig. Dit betekent dat als er niet aan de voorwaarden wordt voldaan (de scriptie dus niet wordt ingeleverd), het UMCG alsnog in zijn recht staat om

³⁸ Zie Bijlage IV: artikel 4e

eigenaar van de scriptie te worden en de student zijn scriptie alsnog moet inleveren.

Mocht er iets misgaan met de mate van openbaarmaking, dan kan de opdrachtgever zich beroepen op de openbaarmakingsovereenkomst. De student moet dan de scriptie alsnog in de juiste vorm inleveren.

Opleidingen van studenten zijn in de toekomst op de hoogte dat het UMCG een inleverplicht heeft voor scripties en dat deze ontsloten worden. Wanneer een student zijn of haar scriptie niet heeft ingeleverd, kan er snel gecommuniceerd worden met de desbetreffende opleiding.

6 Conclusies

Het UMCG wil een organisatie opzetten waarbij scripties geheel ontsloten worden, ofwel, het is bij iedereen bekend wat voor afstudeeronderzoeken er in het UMCG worden uitgevoerd, waar men kan leren van andere afdelingen. Allereerst is eerst gekeken naar al bestaande opslagsystemen bij andere instellingen, waar al een ontsluitingsorganisatie bestaat en van geleerd kan worden. Daarna is onderzocht welke eisen stageafdelingen hadden wanneer hun scripties centraal opgeslagen worden en toegankelijk worden gemaakt. Tot slot is onderzocht welke mogelijkheden er rondom openbaarmaking zijn. Er zijn een aantal adviezen voor de uiteindelijke organisatie:

Binnenkomst & Contracten:

Wanneer het duidelijk is hoe gevoelig een scriptie wordt, moet er door student en afdeling getekend worden voor openbaarmaking. Dit voorkomt problemen in een later stadium. Daarnaast moet de procedure van de ontsluiting duidelijk naar iedereen toe beschreven worden. Op het aanvraagformulier van de stage moet al duidelijk gemaakt worden dat de scriptie openbaar wordt gemaakt.

De stagecontracten moeten ervoor zorgen dat alles goed afgedekt is. Er moeten goede afspraken gemaakt worden omtrent publicaties of patenten die in scripties genoemd worden.

Tot slot moet er in een vroeg stadium al bepaald worden in welke mate de scriptie openbaar wordt gemaakt. Hiermee worden problemen voorkomen tijdens en na het uploaden.

Het inleveren van de scriptie:

Er moet een digitaal inleverloket komen, waar studenten hun scriptie kunnen uploaden.

Het moet mogelijk zijn om te controleren of studenten daadwerkelijk hun scriptie hebben geüpload. De afdeling / opdrachtgever moet een laatste check kunnen uitvoeren, of de informatie die in de scriptie staat wel echt online kan gaan.

Bij het uploaden moet minimaal een samenvatting van het onderzoek staan, waarin duidelijk wordt hoe het onderzoek precies in elkaar steekt en welke uitkomsten het onderzoek had.

De opslag van scripties:

Het opslagsysteem moet goed beveiligd worden, zodat er geen misbruik kan worden gemaakt van de scripties en de informatie die openbaar wordt gemaakt.

Het afschermen van zogenaamde 'gevoelige stukken' kan digitaal gebeuren, d.m.v. een password of alleen een bepaald gebruikersgebied toegang te geven.

Het gebruik van scripties:

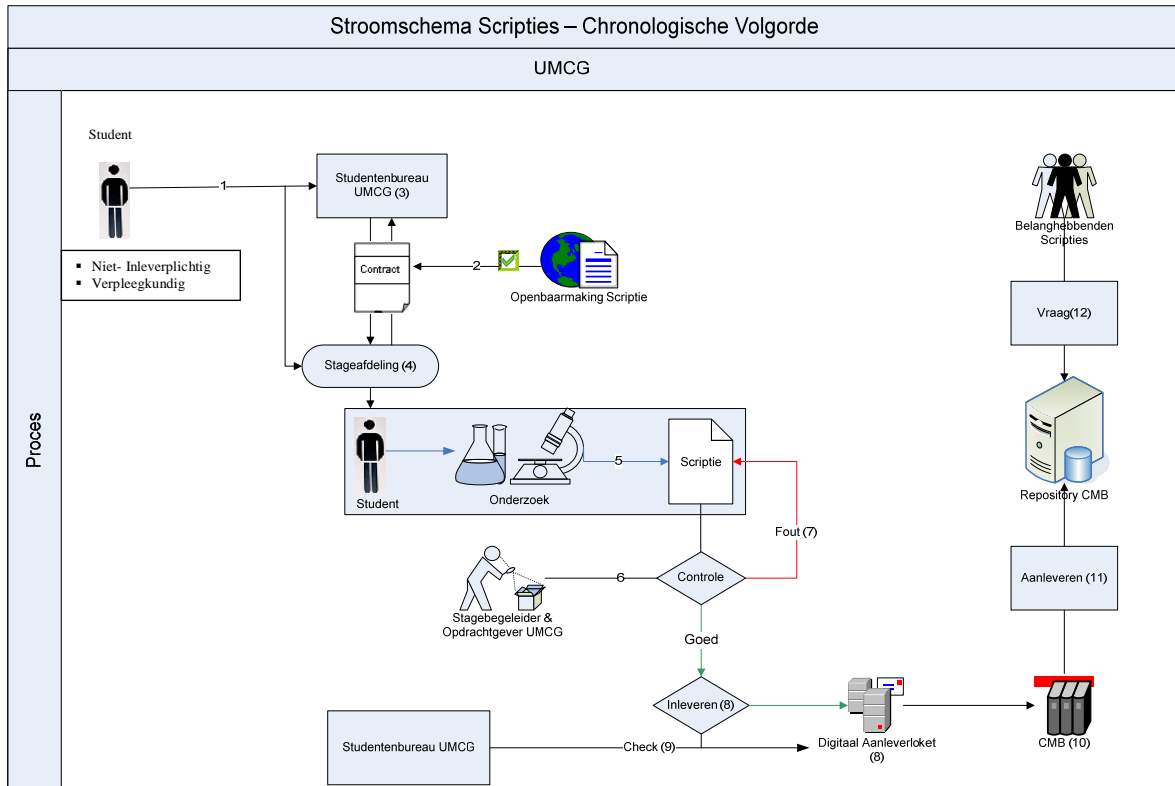
Scripties die worden geüpload moeten altijd benaderbaar zijn. Dit kan door simpelweg de scriptie te downloaden, maar ook door een link met het e-mailadres van de beheerder.

Werknemers en studenten moeten weten dat het opslagsysteem bestaat, moeten warm gemaakt worden om in de repository te gaan zoeken. Ze moeten weten dat het kwaliteit heeft, met up-to-date informatie. De repository moet toegankelijk en gebruiksvriendelijk zijn, zaken zouden snel terug te vinden moeten zijn. Daarnaast moet er een goed zoekstelsel komen, anders wordt de repository nauwelijks geraadpleegd.

Wanneer alle bevindingen aan elkaar worden gekoppeld kan een organisatie ontstaan als in figuur 14.

6.1 Binnenkomst & Contracten

In het UMCG zijn eigenlijk twee soorten scripties: scripties die ingeleverd moeten worden bij het CMB en scripties die niet ingeleverd hoeven te worden. Scripties die ingeleverd

Figuur 14: De toekomstige organisatie die scripties centraal opslaat en ontsluit

moeten worden zijn afkomstig van de faculteit der Medische Wetenschappen (FMW). De rest van de scripties hebben geen inleverplicht en belanden meestal op afdelingen. Wanneer deze scripties centraal opgeslagen en ontsloten worden, gaat dat volgens figuur 14. De volgorde van een stagetraject is weergegeven via de nummers 1 t/m 12. Een stage & scriptietraject verloopt dan als volgt: de niet-inleverplichtige student komt aan een stage via het Studentenbureau UMCG of via een stageafdeling die hij/zij benadert (nummer 1, hierna (1)). Hierbij wordt een stageovereenkomst gesloten (2). De student krijgt een formulier mee met een verklaring van openbaarmaking van de scriptie en de uitleg van de

inleverprocedure.³⁹ De student communiceert met de stageafdeling wat er precies gaat gebeuren met de scriptie en geeft dit samen met de opdrachtgever aan op het formulier: volledige openbaarmaking, beperkte openbaarmaking of gehele onthouding van openbaarmaking. Dit kan gedurende het hele stagetraject ingeleverd worden, maar wel voor het digitaal inleveren van de scriptie. Gedurende de stage komt er steeds meer zicht op het onderwerp van de scriptie, hoe gevoelig deze is. De

³⁹ Voor deze documenten: zie een conceptversie in bijlage II.

afdeling moet ook een handtekening geven, zodat er niet 'per ongeluk' gevoelige informatie kan lekken.

Deze openbaarmakingsovereenkomst moet in tweevoud worden opgesteld en met een handtekening worden bezegeld, zodat er een overeenkomst is aangegaan.

Het studentenbureau UMCG registreert vervolgens de student (3), waar hij stage loopt en hoe lang. Er is nu zicht op hoeveel studenten er in het UMCG stage lopen en waar.

De student ontvangt dan van de stageafdeling (4) een document met zaken die absoluut niet in de scriptie mogen, wat per afdeling kan verschillen.

6.2 Inleveren Scriptie

Het echte stage lopen gaat dan beginnen. De student begint met zijn afstudeeronderzoek en schrijft hier een scriptie over(5). Wanneer de scriptie klaar is, controleert de stagebegeleider van het UMCG (of de opdrachtgever) de scriptie en in welke mate deze informatie openbaar gemaakt kan worden (6). Dit is het uiterste moment wanneer de verklaring van openbaarmaking ingeleverd kan worden. De student kan dan nog zijn/haar scriptie zo mogelijk verbeteren (7). Dit kan een moment zijn voor de opdrachtgever om samen met de student de openbaarmakingsovereenkomst in te vullen, in tweevoud. De opdrachtgever kan dan, als check om te zien of de student zich aan de afspraken heeft gehouden, de overeenkomst opsturen naar het Studentenbureau UMCG.

Wanneer alle informatie goedgekeurd en de formulieren ingeleverd zijn, kan de scriptie digitaal ingeleverd worden bij het digitaal aanleverloket(8), onder beheer van het CMB. Hier vult de student allerlei metadata voor zijn scriptie in, plus een bijgevoegde samenvatting, zodat deze simpel gevonden kan worden door eventuele belanghebbenden en er duidelijk is waar een onderzoek precies over gaat en met welke uitkomsten.

Wanneer de scriptie is geupload, ontvangt het Studentenbureau UMCG een automatisch gegenereerde e-mail, met daarin de informatie dat student X zijn scriptie heeft ingeleverd. In het softwaresysteem van het Studentenbureau

UMCG kan dan simpel een vinkje bij de desbetreffende student worden gezet, dat hij/zij aan alle verplichtingen heeft voldaan (9). Het is dan heel simpel om te zien welke studenten het nog hebben nagelaten binnen de gestelde tijd hun scriptie in te leveren. Deze studenten kunnen dan ook snel aangesproken worden, door zowel de afdeling als het studentenbureau, want er is zicht op wie waar zit.

6.3 Opslag & Gebruik van Scripties

Medewerkers van de CMB hoeven de scriptie nu alleen nog maar te catalogiseren (10), waarmee de scriptie bij de CMB in de repository beland (11). De scriptie is nu weer te vinden voor belanghebbenden in een zoekstelsel op een bepaalde URL, alleen voor het UMCG beschikbaar (12). Dat de URL bestaat, moet duidelijk naar het UMCG gecommuniceerd worden. Het is belangrijk dat de lay-out overzichtelijk is en uitnodigt om te gaan zoeken en het gebruiksgemak hiervan groot is. Alleen zo kan de organisatie van scriptieontsluiting zichzelf in stand houden.

Het is duidelijk waar afstudeeronderzoekers precies over gaan en met welke uitkomsten. Belanghebbenden kunnen details over een onderzoek opvragen op twee manieren. Een scriptie die volledig openbaar is, kan simpelweg worden gedownload. Een scriptie die maar beperkt zichtbaar is voor derden, kan ook worden gedownload. De volledige versie kan worden opgeroepen door contact te zoeken met opdrachtgevers of stageafdelingen, die weergegeven staan bij de metadata van de scriptie. Hetzelfde geldt bij een scriptie die volledig is afgesloten, dus waar alleen een samenvatting van online staat.

Alle scripties worden in dit stelsel vanaf nu volledig ontsloten.

7 Aanbevelingen

In de conclusie is beschreven hoe de organisatie die scripties centraal opslaat en ontsluit eruit ziet en welke invulling er gegeven is aan diverse partijen. Er zijn echter nog een drietal zaken waarmee rekening gehouden moet worden. Deze aanbevelingen zijn bedoelt voor het UMCG, voor de implementatie van scriptieontsluiting. Deze aanbevelingen zijn communicatie van de geplande ontsluiting (1), het aantrekkelijk (houden) van scripties zoeken(2) en de ruimte voor verbeteringen(3).

Dit komt overeen met de drie kwaliteitscriteria van databases⁴⁰, namelijk:

- *Relevantie.* De informatie is relevant, verschillend voor diverse gebruikersgroepen. Verder is de informatie die geboden wordt up-to-date
- *Betrouwbaarheid.* De gegevens zelf zijn betrouwbaar en zijn correct ingevoerd. Wanneer dit niet zou gebeuren, kan men tegen het GIGO⁴¹ (Garbage in, Garbage out) probleem aanlopen. Foutieve gegevens zullen dan ook fout worden gebruikt.
- *Toegankelijkheid.* Naast dat de repository toegankelijk moet zijn, moet de presentatie van de gegevens overzichtelijk en duidelijk zijn.

7.1 Communicatie van de geplande ontsluiting

De ontsluiting van scripties moet goed gecommuniceerd worden naar derden, zoals studenten, afdelingen en onderwijsinstellingen. Dit moet, omdat iedere partij dan weet wat er verwacht wordt, zodat er zo min mogelijk weerstand ontstaat. Er is gekozen voor een bottom-up benadering, zodat

er geen regels en verplichtingen aan afdelingen worden opgelegd, wat weerstand op kan roepen.

Tijdens het onderzoek is getracht een representatief beeld te krijgen van eisen die afdelingen stellen aan een organisatie die scripties ontsluit. Er is toen gekozen om de 10 grootste stageafdelingen te benaderen, plus twee stageafdelingen die bijna geen stagiairs krijgen. De kans bestaat dat wanneer deze organisatie wordt doorgevoerd, zonder dit te communiceren naar afdelingen toe, er weerstand kan ontstaan, omdat afdelingen zich gepasseerd of benadeeld voelen.

Er kan ook weerstand / negativiteit ontstaan bij studenten en de onderwijsinstelling wanneer er niet duidelijk (of te laat) wordt duidelijk gemaakt dat scripties die geschreven worden, digitaal ingeleverd moeten worden bij een inleverloket van het CMB. Voor deze optie is niet vooraf gekozen door studenten, wat als negatief ervaren kan worden.

Dit kan voorkomen worden door duidelijk te communiceren over wat er verwacht wordt van iedere partij die participeert in de ontsluiting. Studenten komen binnen via het Studentenbureau UMCG of afdelingen, dus voor deze ingangen moet het al duidelijk zijn wat het UMCG verwacht van een student. De website van bijvoorbeeld het Wenckebach Instituut moet duidelijk maken dat een student zijn scriptie uiteindelijk digitaal inlevert, met een samenvatting, zodat duidelijk wordt waar een onderzoek over gaat.

Weerstand wordt zo bij studenten al overgeslagen, want wanneer men het niet eens is met de openbaarmaking, kan men simpelweg ervoor kiezen niet bij het UMCG te gaan stapelopen.

Afdelingen kunnen zich benadeeld voelen omdat zij niet gehoord zijn in het onderzoek, of zijn het niet eens met de

⁴⁰ Zie Hoofdstuk 4, het Theoretisch Kader

⁴¹ De Groot en Snijders, Informatiekunde 1

openbaarmaking. Zij kunnen dan in gesprek treden met de organisatoren van de ontsluiting. De openbaarmaking van scripties en haar procedure kan op verschillende manieren gebeuren. Voor bekendmaking kan men ervoor kiezen iedere afdeling ook een brief te sturen met daarin de uitleg en de procedure. Voor verdere verspreiding en bekendmaking van de organisatie en repository kan men een artikel publiceren in het ziekenhuisblad 'Polsslag' en nieuwsberichten plaatsen op het intranet van het UMCG. De URL van de repository moet de eerste plek zijn waar werknemers van het UMCG zoeken, wanneer zij een onderwerp of informatie voor een scriptie willen hebben.

Door helder te communiceren met alle betrokkenen van de ontsluiting, door dus een website aan te passen, een brief naar alle opleidingen en afdelingen te sturen, door binnen het UMCG de ontsluitingsorganisatie te 'promoten', kan weerstand voor een groot deel worden ingeperkt. Daarnaast moet er goed bekend worden gemaakt wat de URL is waar men scripties kan vinden. Dit maakt de kans op succes van scriptieontsluiting aanzienlijk groter.

7.2 Het aantrekkelijk (houden) van scripties zoeken

Wanneer er scripties worden geüpload en gecatalogiseerd zijn door het CMB door ze in een repository te plaatsen is de ontsluiting bijna compleet.⁴² Belanghebbenden kunnen via een speciale URL zoeken naar scripties die hen interesseert. Het is belangrijk dat deze URL er goed verzorgd en overzichtelijk uitziet. Vaak wordt de fout gemaakt dat alle informatie er wel opstaat, maar de handreiking naar de zoekert niet wordt gemaakt. De zoekert zal snel afhaken, wanneer het lastig is om de juiste resultaten te vinden. Wanneer een site er verzorgd uitziet zal dit een goede (eerste) indruk wekken bij de zoekert. Wanneer de zoekert echt wil gaan zoeken naar een scriptie van zijn onderwerp, is het handig

⁴² Er zijn plannen om een deel van de scripties die geschreven zijn voor de implementatie alsnog te ontsluiten. Dit gebeurt door het Studententebureau UMCG.

wanneer de site overzichtelijk is. Dit kan door vele subkopjes van onderwerpen van scripties te laten zien met een zoekbalk, maar soms 'is less more'. Google⁴³ bijvoorbeeld heeft op haar website eigenlijk alleen maar de zoekbalk, met daaromheen specifiekere subkopjes, zoals afbeeldingen. De functie van de website van Google is zoeken om iets te vinden, deze komt overeen met de functie van de repository met scripties. De belangstellende zoekert komt op de URL om een scriptie te vinden die hem / haar interesseert. Ook moet het makkelijk worden om een goed zoekresultaat te krijgen. Een ongeschreven regel in de IT wereld is dat een gewenst resultaat op een website binnen 3 muisklikken bereikt moet worden, anders haakt de zoekert af, omdat het teveel moeite kost.⁴⁴

Het resultaat wordt nog eens vergroot door behalve de metadata van een scriptie, ook de samenvatting fulltext doorzoekbaar is. De kans op een goed zoekresultaat wordt hiermee vergroot.

De informatie die in scripties staat, kan snel verouderen. Vooral onderwerpen in de medische wereld kunnen van de ene op de andere dag verouderd zijn. Het is daarom belangrijk ervoor te zorgen dat de nieuwste uploads bovenaan komt te staan, wanneer er handmatig gezocht wordt naar scripties of de zoekmachine binnen de URL zijn resultaten laat zien.

Wanneer een belangstellende bezoeker van de URL een onderwerp zoekt, en hij krijgt eerst allemaal oude scripties te zien, die niet meer van waarde zijn, dan is hij sneller geneigd af te haken dan wanneer de nieuwste scripties, met de nieuwste informatie, bovenaan staan. De repository blijft door een simpele instelling altijd actueel, zonder onnodig onderhoud door bijvoorbeeld alle scripties ouder dan 5 jaar te verwijderen.

Dus: de URL moet goed verzorgd en overzichtelijk eruit zien en het moet makkelijk zijn goede resultaten te vinden. Zo zal iemand die een scriptie heeft gevonden, sneller terugkomen voor een nieuwe zoekopdracht en dit bijvoorbeeld aanbevelen aan zijn omgeving.

⁴³ www.google.nl

⁴⁴ Bron: Alwin Bakema, student Communicatiesystemen & wetenschappen, stagiair Studententebureau UMCG.

7.3 Ruimte voor verbeteringen

Op de URL moet ruimte komen voor op- of aanmerkingen. De gebruikers van de site kunnen simpel hun mening geven wat beter kan of wat al goed gaat. Hiermee kan de URL geoptimaliseerd worden en wordt het gebruiksnut en genot verhoogd.

Het is mogelijk dat er achteraf zich fouten of foutieve gegevens bevinden in de scriptie, abstract of metadata, wat het vinden van de scriptie kan bemoeilijken. Wanneer iemand dit waarneemt, en commentaar hierop kan geven, kunnen deze gegevens snel worden aangepast of verbeterd. Hiermee wordt het zogenaamde 'GIGO' (Garbage In, Garbage Out) ook voorkomen, dat wanneer er verkeerde gegevens ingevoerd worden, dit ook verkeerd gebruikt zal worden.

Bronvermelding

Boeken

Brandenburgh, S (2008), Inzicht in verborgen kennis van het UMCG, Wenckebach Ontwikkelplatform, UMCG Groningen

Gaspersz, J (2006), Concurrenieren met Creativiteit, Prentice Hall

Kolb, D.A. (1984), "Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development", Engelwood Cliffs, New Jersey, Prentice-Hall

Magrijn, H, Pontzen, S.A.T.H.M., Riesthuis, G.J.A., Schipper, J.D., Wijnands, G.J. (2000) Woordsystemen. Den Haag: Biblion Uitgeverij

Nonaka, I., Takeuchi, H. (1997) De kenniscreërende onderneming; hoe Japanse bedrijven innovatieprocessen in gang zetten. Schiedam: Scriptum

Snijders, P. (1984), Bibliotheek en documentatie: handboek ten dienste van de opleidingen, Van Loghum Slaterus

Snijders, J.H. de Groot, C.T, de Seriere, J.H.W.M. (2005), Informatiekunde 1. Groningen: Wolters-Noordhoff

Snijders, J.H. de Groot, C.T, de Seriere, J.H.W.M. (2002), Informatiekunde 2. Groningen: Wolters-Noordhoff

Weele, D van der. (2000). Kennismanagement: hoe vandaag te beginnen. Amersfoort: F&G Publishing.

Weggeman, M. (1997), "Kennismanagement. Inrichting en besturing van kennisintensieve organisaties", Scriptum Management, Schiedam

Weggeman, M. (2000) Kennismanagement. Schiedam: Scriptum

Wilson, T.D. (2002) The nonsense of 'knowledge management' uit: Information Research vol. 8, oct. 2002. Electronische versie: <http://informationr.net/ir/8-1/paper144.html>

Internet

Voor algemeen gebruik en ondersteuning van het onderzoek:

www.umcg.nl

www.wenckebachinstituut.nl

www.rug.nl

www.hbokennisbank.nl

www.google.nl

Voor hoofdstuk 4: 'Theoretisch Kader'

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Ontsluiting_\(informatiewetenschap\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Ontsluiting_(informatiewetenschap))

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Informatie>

http://www.12manage.com/methods_nonaka_seci_nl.html

<http://www.businessissues.nl/index.asp?ContentId=3073>,

<http://www.geocities.com/kennismanagement/kenn.htm>

<http://igitur-archive.library.uu.nl/DARLIN/2005-0526-200945/Kruizinga%2012.97.pdf>

<http://repository.kennisnet.nl/repository>

<http://ppw.kuleuven.be/FL/dataverzameling.htm>

<http://www.managementsite.nl/content/articles/201/201.asp>

Bijlage I Vragenlijst Interviews

(standaardvragen)

Vragenlijst meneer / mevrouw X over de Organisatie Scriptieopslag

1. Wat is deze afdeling precies en wat doen zij allemaal?
2. Wat is uw functie op deze afdeling?
3. Krijgt u vaak stagelopers hier? En afstudeerders?
4. Waar komen deze studenten vandaan, uit welke studierichtingen?
5. Wat doet u met de scripties die geschreven worden?
6. Heeft u opdrachten voor hen klaarliggen, of hebben zij hun eigen opdrachten?
7. Sinds kort is er hier in het UMCG 1 stagebureau: het studentenbureau UMCG. Bent u hier van op de hoogte? (wat ze doen, etc)
8. Heeft u contact met het studentenbureau over stagelopers?
9. Zijn de resultaten bevredigend voor u en uw afdeling?
10. Wat zou u graag beter willen zien in het stagetraject?
11. Heeft u wel eens onderzoeken op uw afdeling van studenten, waar eigenlijk gevoelige dingen in staan, die alleen voor bepaalde mensen bestemd zijn?
12. Hoe gaat u hiermee om?
13. Waar krijgt een afdeling die stagelopers heeft zoal mee te maken?
14. Zou u graag op de hoogte willen zijn van wat er op andere afdelingen gebeurt en het onderzoek dat zij uitvoeren?
15. Het plan is om een systeem voor scripties op te zetten, zodat deze toegankelijk zijn voor iedereen. Alle scripties die geschreven worden binnen het UMCG moeten in principe openbaar worden gemaakt voor belanghebbenden. Wat vindt u hiervan?

Dat ziet er ongeveer zo uit:

(LAAT PLAATJE TOEKOMSTIGE ORGANISATIE ZIEN)
16. Wat vindt u van deze organisatie?
17. Voorziet u knelpunten? Waar moet volgens u rekening mee worden gehouden?
18. Welke eisen heeft u als afdeling, wanneer deze organisatie er komt?
19. Heeft u nog zaken, waarvan ik op de hoogte zou moeten zijn, ivm het onderzoek?

Bijlage II Openbaarmaking

Dit formulier en de handleiding voor het uploaden is gemaakt ter ondersteuning van de openbaarmaking. Het moet in tweevoud ondertekend worden, zodat er een rechtsgeldige overeenkomst is gesloten tussen de stageafdeling en de student. Het tekenen van de overeenkomst voorkomt problemen na het uploaden.

Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk (CONCEPT)⁴⁵

Ik geef toestemming aan onderstaande student, dat hij zijn / haar scriptie upload naar het digitale aanleverloket van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) (aankruisen s.v.p):

Een volledig openbare scriptie.

Ik verklaar hierbij als opdrachtgever en, indien van toepassing, de begeleider van de stageafdeling van de student akkoord te gaan met het openbaar maken van de scriptie. Er zijn geen afspraken over geheimhouding gemaakt. De scriptie kan dan ook integraal worden opgenomen in de scriptiecatalogus van de centrale medische bibliotheek (CMB).

Eén openbare (gecensureerde) en één volledige (vertrouwelijke) versie van de scriptie.

Ik verklaar hierbij als opdrachtgever en, indien van toepassing, de begeleider de stageafdeling van de student akkoord te gaan met het inleveren van een openbare en een vertrouwelijke versie. Omtrent de openbare versie zijn geen afspraken over geheimhouding gemaakt. De openbare versie kan dan ook worden opgenomen in de scriptiecatalogus van de centrale medische bibliotheek (CMB). De vertrouwelijke versie zal alleen ter inzage zijn voor belanghebbenden met toestemming van de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisitatie.

Een volledige scriptie met permanente geheimhouding en een openbaar abstract (samenvatting van het onderzoek).

Ik verklaar hierbij als en, indien van toepassing, de begeleider de stageafdeling van de student dat er permanente geheimhouding bestaat voor de scriptie. Deze scriptie zal alleen ter inzage zijn voor de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisitatie. De abstract is wel voor iedereen te zien, zodat er wel bekend is welk onderzoek er is verricht.

Plaats

Datum

Naam Opdrachtgever
UMCG
(evt. Begeleider)

Handtekening

Naam Stagiair /
Student

Handtekening

Dit Formulier moet voor uploaden worden ingeleverd bij het Studentenbureau UMCG –

⁴⁵ Dit formulier en de handleiding voor uploaden is door de auteur zelf geschreven, met toestemming van de RUG en UMCG

Handleiding uploaden afstudeerscripties (CONCEPT)

Openbare of vertrouwelijke scriptie?

In het kader van kennisdeling wordt ervan uitgegaan dat een scriptie altijd openbaar is. In sommige gevallen is dat echter niet mogelijk. De scriptie kan daarom op verschillende manieren worden aangeleverd:

- **Er wordt één volledig openbare scriptie geüpload:**
Op het formulier van 'Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk', wordt de eerste optie aangekruist en de verklaring ondertekend door je opdrachtgever.
- **Er wordt één openbare (gecensureerde) scriptie en één vertrouwelijke (volledige) scriptie geüpload:**
In de openbare versie mag gevoelige informatie worden weggelaten (bijv. d.m.v. 'werknemer X' en 'patiënt Y'), in die mate dat de samenhang van de scriptie niet komt te vervallen.
De vertrouwelijke versie moet wel alle, ook gevoelige, informatie bevatten. Deze versie wordt niet openbaar gemaakt, maar is alleen ter inzage voor de belanghebbenden met toestemming van de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisiteatie. De student moet rekening houden bij het uploaden aan dat er duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen beide versies door in de bestandsnamen de woorden "openbaar" en "vertrouwelijk" op te nemen.
Op het formulier van 'Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk', wordt de tweede optie aangekruist aan en de verklaring ondertekent door je opdrachtgever.

- **De scriptie heeft permanente geheimhouding en een openbaar abstract wordt geüpload (samenvatting van het onderzoek).**
In sommige gevallen bevat de scriptie dermate gevoelige informatie of vervalt de samenhang van de scriptie na het weglaten van de gevoelige informatie, waardoor de scriptie helemaal niet openbaar gemaakt kan worden. Er kan dan permanente geheimhouding worden aangevraagd door de student of de opdrachtgever geeft dit zelf aan. Er dient wel voldoende motivatie te zijn om permanente geheimhouding te krijgen.
Op het formulier van 'Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk' wordt de derde optie aangekruist en wordt de verklaring ondertekend. De scriptie blijft slechts ter inzage voor de opdrachtgever en de commissie van de onderwijsvisiteatie.

Verzoek naar de Opdrachtgever:

Het aanvragen van permanente geheimhouding moet goed overwogen worden. De kennis in deze scriptie kan wel voor andere afdelingen van belang zijn. Het formulier '**Verklaring openbaarmaking afstudeerwerkstuk**' moet gedurende het stagetraject van de student worden ingeleverd, wanneer er een goede inschatting gemaakt kan worden hoe gevoelig de informatie van de scriptie is. Dit formulier dient tijdig te worden ingeleverd om eventuele vertraging bij de scriptieupload te voorkomen.

Z.O.Z. voor het uploaden van de scripties.

Pagina 1 van 2

Handleiding uploaden afstudeerscripties (CONCEPT)

Hoe upload ik mijn scriptie?

- Ga hiervoor naar het digitale aanleverloket van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG): <http://scripties.umcg.nl>
- Geef hier aan welk soort scriptie je uploadt (z.o.z. voor meer informatie hierover)
- Geef vervolgens aan uit hoeveel bestanden de scriptie bestaat. Dit mogen maximaal zes bestanden zijn: maximaal twee versies van je scriptie en maximaal twee bijlagen per scriptie. Deze bestanden moeten in PDF-formaat aangeleverd worden.
- Klik op Volgende

Je krijgt nu een tweede invulscherm te zien. Alle velden met een * zijn verplicht.

Vul alle velden zo volledig mogelijk en correct in, deze gegevens komen ook op internet te staan.

44

Na het invullen klik je op [Verstuur naar het digitale aanleverloket](#).

Je krijgt vervolgens een e-mail ter bevestiging dat je je scriptie succesvol hebt ingeleverd. Het studentenbureau UMCG en de centrale medische bibliotheek (CMB) ontvangen hiervan ook bericht. Nadat zij de inzending definitief hebben gemaakt, kun je de (openbare) scriptie terugvinden in de scriptiedatabase: <http://scripties.umcg.nl/>

Z.O.Z. voor de verschillende types scriptie (openbaar/vertrouwelijk).

Pagina 2 van 2

E-mailadres *	Dit is het adres waar de bevestigingsmail naartoe wordt gestuurd.
Opleiding *	Vul de juiste opleiding in.
Opdrachtgever	Vul hier in wie je opdrachtgever is van je onderzoek.
Afstudeerafdeling (en) Stagebegeleider Afdeling	Vul in bij welke afdeling(en) je stage hebt gelopen. Vul hier in wie van het UMCG je bij je onderzoek begeleid heeft.
File(s) *	Via de knop 'browse' geef je aan op welke locatie het bestand zich bevindt/de bestanden zich bevinden. Alleen PDF-bestanden worden geaccepteerd.
Type scriptie	Z.o.z. voor meer informatie over het type scriptie.
Titel *	Vul de titel volledig en correct in.
Taal *	Geef aan in welke taal de scriptie geschreven is.
Auteur *	Geef hier de naam/namen van de auteur(s). Eerst de achternaam, dan de voorletters en dan eventuele voorvoegsel(s) (bijv. Vries, T. de).
Afstudeerbegeleider *	Geef hier de naam van de eerste begeleider van je opleiding. Eerst de achternaam, dan de voorletters en dan eventuele voorvoegsel(s) (bijv. Vries, T. de).
Samenvatting *	Voer hier de samenvatting (maximaal 400 woorden) in die ook in je scriptie is opgenomen. Dit is tevens je abstract.
Trefwoorden *	Probeer voor alle aspecten van het onderwerp een trefwoord te vinden.
Jaar van uitgave *	Dit veld staat standaard op het huidige jaar. Pas dit indien nodig aan.

Bijlage III Kosten & Baten Analyse

Wanneer er een organisatie wordt opgezet om scripties te ontsluiten, is het noodzakelijk voor het UMCG om te weten wat het voor het UMCG oplevert en wat het kost. Wat zal er in de toekomst anders verlopen / veranderen en welke gevolgen brengt dit met zich mee?

Wie moeten hier rekening mee houden? Kortom: welke kosten en baten zijn er dus?

Kosten: Wat kost het om een organisatie op te zetten om scripties te ontsluiten?

1. Aanpassing Website Studentenbureau UMCG & andere afdelingen
2. Formulier Openbaarmaking Scriptie maken
3. Formulier Openbaarmaking Scriptie verspreiden
4. Registratie van Student
5. Opzetten van richtlijnen voor een Scriptie
6. Het checken van de scriptie op onjuistheden / verbeterpunten door de stagebegeleider
7. Het opzetten van een digitaal inleverloket
8. Checken of de scriptie is ingeleverd, zo niet: Contact zoeken met studenten / afdelingen.
9. Het aanmaken van repositories
10. Het catalogiseren van scripties
11. Het opzetten en ontwerpen van een gebruiksvriendelijk zoekstelsel voor scripties
12. Het onderhouden van het inleverloket, de repositories, catalogus, zoekfuncties en lay-out.

Wanneer een student stage komt lopen bij het UMCG kan dit op 2 manieren. De student benadert het Studentenbureau UMCG of een afdeling met het verzoek om stage te lopen. De opdrachten en procedure die doorlopen moet worden bij het Studentenbureau staat op de website. Hier zal al duidelijk gemaakt moeten worden wat de vernieuwde situatie is; de website moet daarom worden aangepast. Sommige studenten benaderen afdelingen ook door een website waar opdrachten

staan vermeld. Hier zal ook al aangegeven kunnen worden hoe de vernieuwde situatie in werking treedt. Dit is het eerste aanpassingspunt, waar tijd en moeite in gestoken moet worden en is daarom kosten nummer 1 (hierna aangegeven als (1)).

De student tekent een stageovereenkomst met de afdeling en het UMCG, waarin vermeld wordt dat de scriptie van de student openbaar wordt gemaakt, welke regels er zijn en hoe het proces rondom inleveren verloopt. In de huidige stageovereenkomst staat hierover nog niets vermeld; deze moet worden aangepast. Dit kan ook middels een apart formulier wat tegelijk met de overeenkomst ingeleverd moet worden. Dit formulier moet wel worden gemaakt (2), verspreid (3) en geregistreerd worden (4). Het formulier is een standaardformulier en zal daarom maar 1x moeten worden gemaakt.

Het verspreiden van het formulier, het kenbaar maken van de aanwezigheid van een dergelijk formulier, kost ook tijd en moeite, op verschillende manieren. De beste manier is om een nieuw format te verspreiden met naast een aangepast stagecontract ook het formulier van openbaarmaking. Dit is gemakkelijk digitaal te verspreiden, waar het uitgeprint kan worden. Een probleem is wel dat de oude stageovereenkomst moet verdwijnen, wat iedere afdeling moet weten.

Als deze stageovereenkomst ondertekend is, komt deze terecht bij het Studentenbureau UMCG. Het Studentenbureau registreert de student in een nieuw systeem, waar snel te zien is waar de student stage loopt, wanneer, of hij afstudeert en wanneer de scriptie ongeveerd moet worden ingeleverd. Dit gebeurt nu ook al, maar de taken van het Studentenbureau UMCG worden nu deels vergroot. Dit betekent dat er extra tijd nodig is, waar natuurlijk ook extra geld in gaat zitten.

De student gaat dan stagelopen. Op bepaalde afdelingen wordt onderzoek gedaan waarbij de student ook met gevoelige informatie in aanraking komt. Niet alles kan in de scriptie worden gezet en moet daarom worden gefilterd. Problemen rondom een groot deel van deze gevoelige informatie kunnen worden voorkomen door een formulier met richtlijnen van de afdeling aan de student te geven. Dit zijn patiëntengegevens, medewerkers, stoffen, publicaties, etc. Dit formulier kan een standaardformulier zijn, eventueel aangepast door de afdeling zelf. De afdeling moet het formulier aan de student geven. Het opmaken of bewerken van dit formulier kost (eenmalig) tijd en moeite(5).

De student schrijft dan zijn / haar scriptie die openbaar wordt gemaakt. Voordat dit gebeurt, checkt de stagebegeleider de scriptie op onjuistheden of (kleine) verbeteringen (6). De student past dit zonedig aan en levert de scriptie in bij het digitale inleverloket van de CMB (7). Dit inleverloket moet worden opgezet door de CMB, eventueel met hulp van derden. Het is lastig te beoordelen hoeveel tijd, moeite en geld dit gaat kosten.

Bij het inleverloket wordt er metadata aan de scriptie van de student gekoppeld. De student vult deze zelf in. Het Studentenbureau UMCG ontvangt dan een automatisch gegenereerde email, waarin staat dat de student zijn scriptie in heeft geleverd. Wanneer de student dit nalaat, moet er contact gezocht worden met de student en/of afdeling (stagebegeleider)(8). Dit om er voor te zorgen dat daadwerkelijk iedere scriptie openbaar wordt gemaakt. De scriptie komt dan automatisch terecht in een repository, aangemaakt door het CMB (9). Het CMB is bekend met het opzetten van dergelijke opslagsystemen. De scriptie moet daarna gecatalogiseerd worden door medewerkers van de CMB (10). Dit is het openbaar maken van de scriptie voor derden, en kost slechts een paar minuten per scriptie.

Scripties moeten goed, gemakkelijk en snel te vinden zijn voor belanghebbenden. Het gebruiksgemak van een zoekstelsel dat in de catalogus van de repositories zoekt, moet daarom hoog in het vaandel staan. Hier moet gelet worden op lay-out, een simpele zoekfunctie, een uitgebreide (in meerdere metadata), categorieën en wellicht rubrieken (zoals top-10

gebruikt/bekeken). Ook dit alles moet worden opgezet en ontworpen (11), door de CMB. Scripties moeten chronologisch worden geplaatst, dat de nieuwste versie bovenaan komt, en de oudste onderaan. Zo voorkom je dat belanghebbenden uit oude (overbodige) informatie putten.

Het ontwerp en gebruiksgemak van de URL waaraan de repository is gekoppeld, is een belangrijke stap. Wanneer het lastig is om een scriptie te vinden over een bepaald onderwerp, terwijl deze er wel is, laten belanghebbenden de organisatie van scriptieontsluiting links liggen en zullen sneller geneigd zijn om op eigen houtje verder te gaan. Hierbij is er geen kennisdeling, waardoor de organisatie minder optimaal werkt en het zijn doel niet bereikt. De laatste kosten zijn het onderhoud aan het inleverloket, de repositories, catalogus, zoekfuncties en lay-out (12). Deze moet zo up-to-date mogelijk worden gehouden, om het gebruiksgemak voor zowel CMB medewerkers als belanghebbenden zo hoog mogelijk te houden.

Baten: Wat levert het op om een organisatie op te zetten om scripties te ontsluiten?

1. De student weet precies wat een stagetraject inhoudt bij het UMCG, wat er met zijn/haar afstudeeropdracht gebeurt.
2. Het studentenbureau UMCG heeft een goede administratie omtrent stagelopers, waar ze zitten, welke opdracht ze uitvoeren, op welke afdeling, etc.
3. Er is zicht op hoeveel studenten er jaarlijks stagelopen bij het UMCG
4. Afdelingen kunnen ideeën putten voor opdrachten uit de repository, of onderzoeken of deze opdracht al niet is geweest.
5. Door een checklist wordt de kwaliteit van een scriptie verbeterd, doordat er aangegeven wordt wat er in een scriptie mag staan. Daarnaast wordt er voorkomen dat er later ingegrepen hoeft te worden bij de verwerking van bepaalde gevoelige informatie.
6. De check van de opdrachtgever verhoogt de gebruikswaarde en kwaliteit van de scriptie.

7. Doordat de student zijn scriptie zelf inlevert met metadata, is er zo min mogelijk werk voor medewerkers van het UMCG die betrokken zijn bij een stageopdracht.
8. Er is inzicht in wie wel de scriptie inlevert en wie niet. Er kan zo ingegrepen worden bij studenten die nalaten een scriptie in te leveren.
9. Er wordt fysieke ruimte bespaard op afdelingen.
10. Er wordt nu kennis gedeeld met het UMCG, afdelingen kunnen profiteren van elkaars werk.
11. De kennisdeling verhoogt de kans op innovaties binnen het UMCG.

Wanneer de student de intentie heeft om stage te lopen bij het UMCG, wordt hem/haar voorafgaand aan de stage al duidelijk gemaakt hoe de procedure verloopt, namelijk via de website. De student weet daarom precies waar hij aan toe is (1). Wanneer afdelingen benaderd worden, kunnen deze bij de intake al duidelijk maken wat er uiteindelijk met scripties gebeurt.

De stageovereenkomst belandt vervolgens bij het Studentenbureau UMCG, waar alle gegevens voor de student in een systeem ingevoerd worden. Er is nu in een oogopslag zichtbaar waar studenten zich bevinden, hoe lang zij stage lopen, wat voor stage dit is en wanneer deze ten einde is (2). Naast inzicht heeft men ook zicht op hoeveel studenten er eigenlijk stage lopen per jaar in het UMCG(3). Stageafdelingen hebben dan een opdracht geformuleerd voor studenten. Dit kan door een vraag op de eigen afdeling, maar ook een vraag die ontstaat uit eerder onderzoek. Afdelingen kunnen putten uit de repository (4), waar misschien al eerder onderzoek naar een bepaald iets is gedaan. Er vervallen zo ook vragen die mogelijk al beantwoord zijn. Met scriptieontsluiting is het te voorkomen dat er dubbel onderzoek gedaan wordt, er wordt kennis gedeeld.

De student gaat vervolgens stage lopen. Bij aanvang van zijn stage ontvangt hij een formulier, met daarop richtlijnen van een UMCG scriptie. Hierin staan zaken die absoluut niet in een scriptie vermeld mogen worden, in een soort checklist. Dit verhoogt de kwaliteit van een scriptie (5) en voorkomt dat de scriptie bijvoorbeeld achteraf verbeterd moet worden of uit de

repository gehaald moet worden. Ook de check van de opdrachtgever (6) verhoogt de kwaliteit.

De student levert vervolgens zijn scriptie in bij het inleverloket van de CMB. Doordat de student dit zelf doet en de metadata aanlevert, is dit minder werk voor 'de werkvloer' (7). Ook is de scriptie door de toegekende metadata nu makkelijk doorzoekbaar.

Het studentenbureau UMCG checkt of de student zijn/haar scriptie in heeft geleverd. In het verleden leverden studenten niet alles is, er is nu zicht op wie wel iets inlevert en wie niet(8).

De scriptie wordt dan automatisch in een repository geplaatst, waar het eerst op een kast op afdeling bleef. Dit scheelt ook weer in ruimte, eerst was er een fysieke ruimte nodig in de vorm van een boekenkast, nu schijfruimte(9). Deze oplossing is ook een stuk milieuvriendelijker.

De CMB catalogiseert dan de scriptie, die te vinden is in een gebruiksvriendelijk zoekstelsel. Het is nu bekend waar er precies aan afstudeeronderzoek in het UMCG gedaan wordt. Er is dus meer kennis beschikbaar dan voorheen, want er wordt nu kennis gedeeld (10). Afdelingen kunnen van elkaars werk leren en profiteren, door een vervolgonderzoek te doen of uit eerder onderzoek te putten. Er worden zo ook dubbele kosten, tijd en moeite bespaard in een onderzoek wanneer het duidelijk is of er een bepaald onderzoek al is geweest.

Door kennis te delen is er een grotere kans op innovaties binnen het UMCG (11)46. In onderzoeken worden tijd en moeite gestoken, wanneer dit gekoppeld wordt aan bestaande kennis van een afdeling kan dit leiden tot nieuwe ideeën, dus innovaties. De verbeterde informatievoorziening zal alleen maar in het voordeel van het UMCG spreken.

⁴⁶ Zie meer: hoofdstuk 3.3: Kennisdeling

Bijlage IV Voorbeeld Stageovereenkomst⁴⁷

Ondergetekenden,

a. Het Universitair Medisch Centrum te Groningen (UMCG),
te dezen, vertegenwoordigd door de teamcoördinatoren
van het Wenckebach Instituut UMCG en

b. Naam:

.....

(verder aangeduid als stagiair)

Geboortedatum:

.....

Student / leerling aan de/het:

.....

(verder aangeduid als "de onderwijsinstelling")

- overwegende dat het UMCG de stagiair in de gelegenheid wil stellen om in het kader van zijn/haar opleiding gedurende de hierna te noemen periode stage te lopen in het UMCG
- verklaren daartoe het volgende te zijn overeengekomen:

Artikel 1

De stageperiode vangt, behoudens het bepaalde in artikel 2 van het stagereglement, aan op

en zal, behoudens het bepaalde in artikel 9 van het stagereglement duren tot

De stage heeft een omvang van uren per week en daarmee een stagetijdpercentage van%

Artikel 2

De stageplaats in het UMCG is

.....

Artikel 3

De tijdens de stage uit te voeren stage-opdracht(en) bestaat(n) uit:

Artikel 4

De stagiair verplicht zich tot geheimhouding van al hetgeen hem/haar gedurende de stage ter kennis komt, als vertrouwelijk wordt medegedeeld of waarvan het vertrouwelijke karakter geacht kan worden hem/haar bekend te zijn. De geheimhoudingsplicht is niet van toepassing tegenover de stagebegeleider van de afdeling, alsmede tegenover de docentbegeleider en de stagecoördinator van de onderwijsinstelling.

Artikel 4a

Alle informatie, gegevens en/of zaken die betrekking hebben op de werkzaamheden (onderzoek) en die in het kader van deze werkzaamheden aan stagiair ter beschikking zijn gesteld dan wel aan hem ter kennis zijn gekomen, mogen door stagiair voor geen ander doel dan voor de werkzaamheden worden gebruikt. Stagiair zal hierover geen inlichtingen aan derden verschaffen.

Artikel 4b

Stagiair verklaart de informatie, persoonsgegevens en/of documenten die hem in verband met de uitvoering van zijn werkzaamheden ten behoeve van het UMCG bereiken en/of zijn en zullen worden verstrekt, met de vereiste zorgvuldigheid te beheren en te bewaken en te voorkomen dat de rechten en belangen van het UMCG of derden op welke manier dan ook worden geschaad. Onder informatie en persoonsgegevens worden ook digitale gegevens verstaan.

⁴⁷ Dit is artikel 1 t/5, de rest van de stageovereenkomst is te vinden op: <http://www.wenckebachinstituut.nl/documenten/algemeen/Wenckebach%20Faciliteiten/Stages/documents/Stageovereenkomst1-12webnov.07.pdf>

Artikel 4c

Stagiair zal informatie, gegevens, persoonsgegevens en/of documenten niet meenemen buiten het UMCG tenzij dit voor de goede voortgang van de werkzaamheden noodzakelijk is. De stagiair dient voorafgaande toestemming te hebben van de opdrachtgever alvorens men gegevens, persoonsgegevens en/of documenten meeneemt buiten het UMCG.

Artikel 4d

De verplichtingen uit artikel 4 a tot en met artikel 4 c van deze overeenkomst die naar hun aard bestemd zijn ook na het einde van deze overeenkomst door te lopen, gelden voor een periode van 5 jaar na beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 4e

Alle intellectuele eigendomsrechten op de onderzoeksresultaten van de door de stagiair verrichte werkzaamheden in het kader van de stage berusten bij het UMCG. Voorzover nodig worden deze rechten met en door totstandkoming van de overeenkomst op voorhand door de stagiair aan het UMCG overgedragen, welke overdracht door het UMCG op voorhand wordt aanvaard.

De stagiair staat er voor in en garandeert dat het UMCG de volle en vrije eigendom verwerft van de hierboven genoemde resultaten, welke verplichting ook geldt indien sprake zou zijn van voortijdige beëindiging van de werkzaamheden.

Artikel 4f

De stagiair die gebruik wil maken van de onderzoeksresultaten als genoemd in artikel 4 e kan dat doen na instemming van het UMCG. De stagiair is vrij om de onderzoeksresultaten te gebruiken voor studie- en opleidingsdoeleinden.

Artikel 5

De stagiair verplicht zich eigendommen van het UMCG, alsmede stage- of onderzoeksresultaten (waaronder schriftelijke data en digitale gegevens zoals: video's, data op CD/DVD, gemaakte DVD's) betrekking hebbende op aangelegenheden van het UMCG, bij beëindiging van de stageperiode onmiddellijk in te leveren.

Bijlage V Organogram UMCG

Organogram van de organisatie waar het onderzoek heeft plaatsgevonden. De rode lijn geeft aan wie de opdrachtgevers zijn en hoe hun verantwoording valt.

